
Shiva Gita

श्रीशिवगीता

Document Information

Text title : Shiva Gita

File name : shivagiitaa.itx

Category : gItA, giitaa

Location : doc_giitaa

Author : Traditional (Vyasa)

Transliterated by : Sunder Hattangadi

Proofread by : Sunder Hattangadi

Description-comments : From Padma Purana

Latest update : August 28, 2021

Send corrections to : Sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

August 28, 2021

sanskritdocuments.org

శ్రీశివగీతా

॥ శివ గీతా ॥

అథ శ్రీపద్మపురాణే ఉపరిభాగే శివగీతానూపనిషత్సు
బ్రహ్మవిద్యాయాం యోగశాస్త్రే శివరాఘవసంవాదే
౧ శివభక్త్యుత్కర్షణనిరూపణం నామ ప్రథమోఽధ్యాయః ॥ ౧ ॥ ౪౦
౨ వైరాగ్యోపదేశో నామ ద్వితీయోఽధ్యాయః ॥ ౨ ॥ ౪౩
౩ విరజాదీక్షానిరూపణం నామ తృతీయోఽధ్యాయః ॥ ౩ ॥ ౩౫
౪ శివప్రదుర్భావాఖ్యః నామ చతుర్థోఽధ్యాయః ॥ ౪ ॥ ౫౨
౫ రామాయ వరప్రదానం నామ పంచమోఽధ్యాయః ॥ ౫ ॥ ౪౧
౬ విభూతియోగో నామ షష్ఠోఽధ్యాయః ॥ ౬ ॥ ౬౦
౭ విశ్వరూపదర్శనం నామ సప్తమోఽధ్యాయః ॥ ౭ ॥ ౪౭
౮ పిణ్డోత్పత్తికథనం నామ అష్టమోఽధ్యాయః ॥ ౮ ॥ ౭౦
౯ దేహస్వరూపనిర్ణయో నామ నవమోఽధ్యాయః ॥ ౯ ॥ ౫౧
౧౦ జీవస్వరూపకథనం నామ దశమోఽధ్యాయః ॥ ౧౦ ॥ ౬౩
౧౧ జీవగత్యాదినిరూపణం నామ ఏకాదశోఽధ్యాయః ॥ ౧౧ ॥ ౪౫
౧౨ ఉపాసనాజ్ఞానఫలం నామ ద్వాదశోఽధ్యాయః ॥ ౧౨ ॥ ౪౨
౧౩ మోక్షయోగో నామ త్రయోదశోఽధ్యాయః ॥ ౧౩ ॥ ౩౮
౧౪ పంచుకోశోపపాదనం నామ చతుర్దశోఽధ్యాయః ॥ ౧౪ ॥ ౪౫
౧౫ భక్తియోగో నామ పంచదశోఽధ్యాయః ॥ ౧౫ ॥ ౪౨
౧౬ గీతాధికారినిరూపణం నామ షోడశోఽధ్యాయః ॥ ౧౬ ॥ ౬౯ ట్ = ౭౮౩

॥ శివ గీతా ॥

అథ ప్రథమోఽధ్యాయః ।
సూత ఉవాచ ॥

అథాతః సమ్ప్రవక్ష్యామి శుద్ధం కైవల్యముక్తిదమ్ ।
అనుగ్రహాన్మహేశస్య భవదుఃఖస్య భేషజమ్ ॥ ౧॥

న కర్మణామనుష్ఠానైర్న దానైస్తపసాపి వా ।
 కైవల్యం లభతే మర్త్యః కింతు జ్ఞానేన కేవలమ్ ॥ ౨॥
 రామాయ దణ్డకారణ్యే పార్వతీపతినా పురా ।
 యా ప్రోక్తా శివగీతాఖ్యా గుహ్యోద్గుహ్యతమా హి సా ॥ ౩॥
 యస్యాః శ్రవణమాత్రేణ నృణాం ముక్తిర్ధృవం భవేత్ ।
 పురా సనత్కుమారాయ స్కన్ధేనాభిహితా హి సా ॥ ౪॥
 సనత్కుమారః ప్రోవాచ వ్యాసాయ మునిసత్తమాః ।
 మహ్యం కృపాతిరేకేణ ప్రదదౌ బాదరాయణః ॥ ౫॥
 ఉక్తం చ తేన కస్మైచిన్న దాతవ్యమిదం త్వయా ।
 సూతపుత్రాన్యథా దేవాః క్షుభ్యన్తి చ శపన్తి చ ॥ ౬॥
 అథ పృష్టో మయా విప్రా భగవాన్పాదరాయణః ।
 భగవన్దేవతాః సర్వాః కిం క్షుభ్యన్తి శపన్తి చ ॥ ౭॥
 తాసామత్రాస్తి కా హానిర్యయా కుప్యన్తి దేవతాః ।
 పారాశర్యోఽథ మామాహ యత్పుష్టం శృణు వత్స తత్ ॥ ౮॥
 నిత్యాగ్నిహోత్రిణో విప్రాః సంతి యే గృహమేధినః ।
 త ఏవ సర్వఫలదాః సురాణాం కామధేనవః ॥ ౯॥
 భక్ష్యం భోజ్యం చ పేయం చ యద్యదిష్టం సుపర్వణామ్ ।
 అగ్నౌ హుతేన హవిషా సత్సర్వం లభ్యతే దివి ॥ ౧౦॥
 నాన్యదస్తి సురేశానామిష్టసిద్ధిప్రదం దివి ।
 దోగ్ధీ ధేనుర్యథా సీతా దుఃఖదా గృహమేధినామ్ ॥ ౧౧॥
 తథైవ జ్ఞానవాన్విప్రో దేవానాం దుఃఖదో భవేత్ ।
 త్రిదశాస్తేన విఘ్నన్తి ప్రవిష్టా విషయం నృణామ్ ॥ ౧౨॥
 తతో న జాయతే భక్తిః శివే కస్యాపి దేహినః ।
 తస్మాదవిదుషాం వైవ జాయతే శూలపాణినః ॥ ౧౩॥
 యథాకథంచిజ్ఞాతాపి మధ్యే విచ్ఛిద్యతే నృణామ్ ।
 జాతం వాపి శివజ్ఞానం న విశ్వాసం భజత్యలమ్ ॥ ౧౪॥
 ఋషయ ఉఃచుః ॥

యద్యేవం దేవతా విఘ్నమాచరన్తి తనూభృతామ్ |
 పారుషం తత్ర కస్యాస్తి యేన ముక్తిర్భవిష్యతి || ౧౫||
 సత్యం సూతాత్మజ బ్రూహి తత్రోపాయోఽస్తి వా స వా ||
 సూత ఉవాచ ||
 కోటిజన్మార్జితైః పుణ్యైః శివే భక్తిః ప్రజాయతే || ౧౬ ||
 ఇష్టాపూర్తాదికర్మాణి తేనాచరతి మానవః |
 శివార్పణధియా కామాన్పరిత్యజ్య యథావిధి || ౧౭||
 అనుగ్రహత్జేన శంభోరాయతే సుదృఢో నరః |
 తతో భీతాః పలాయన్తే విఘ్నం హిత్యా సురేశ్వరాః || ౧౮||
 జాయతే తేన శుశ్రూషా చరితే చన్ద్రమాలినః |
 శృణ్వతో జాయతే జ్ఞానం జ్ఞానాదేవ విముచ్యతే || ౧౯||
 బహునాత్ర విముక్తేన యస్య భక్తిః శివే దృఢా |
 మహాపాపాపపాపాఘకోటిగ్రస్తోఽపి ముచ్యతే || ౨౦||
 అనాదరేణ శాత్యేన పరిహాసేన మాయయా |
 శివభక్తిరతశ్చేత్స్యాదన్త్యజోఽపి విముచ్యతే || ౨౧||
 ఏవం భక్తిశ్చ సర్వేషాం సర్వదా సర్వతోముఖీ |
 తస్యాం తు విద్యమానాయాం యస్తు మర్త్యో న ముచ్యతే || ౨౨||
 సంసారబన్ధనాత్తస్మాదన్యః కో వాస్తి మూఢధీః |
 నియమాద్యస్తు కురీవ త భక్తిం వా ద్రోహమేవ వా || ౨౩||
 తస్యాపి చేత్ప్రసన్నోఽసౌ ఫలం యచ్ఛతి వాఙ్మోఘమ్ |
 ఋద్ధం కించిత్సమాదాయ క్షుల్లకం జలమేవ వా || ౨౪||
 యో దత్తే నియమేనాసౌ తస్మై దత్తే జగత్త్రయమ్ |
 తత్రాప్యశక్తో నియమాన్నమస్కారం ప్రదక్షిణామ్ || ౨౫||
 యః కరోతి మహేశస్య తస్మై తుష్టో భవేచ్ఛివః |
 ప్రదక్షిణాస్వశక్తోఽపి యః స్వాన్తే చిన్తయేచ్ఛివమ్ || ౨౬||
 గచ్ఛన్నముపవిష్టో వా తస్యాభీష్టం ప్రయచ్ఛతి |

చందనం బిల్వకాష్ఠస్య పుష్పాణి వనజాన్యపి || ౨౭||
 ఫలాని తాదృశాన్యేవ యస్య ప్రీతికరాణి వై |
 దుష్కరం తస్య సేవాయాం కిమస్తి భువనత్రయే || ౨౮||
 వన్యేషు యాదృశీ ప్రీతిర్వర్తతే పరమేశితుః |
 ఉత్తమేష్వపి నాన్యేవ తాదృశీ గ్రామజేష్వపి || ౨౯||
 తం త్యక్త్వా తాదృశం దేవం యః సేవేతాన్యదేవతామ్ |
 స హి భాగీరథీం త్యక్త్వా కాఙ్గతే మృగతృష్టికామ్ || ౩౦||
 కింతు యస్యాస్తి దురితం కోటిజన్మసు సంచితమ్ |
 తస్య ప్రకాశతే నాయమర్థో మోహాన్ధచేతసః || ౩౧||
 న కాలనియమో యత్ర న దేశస్య స్థలస్య చ |
 యత్రాస్య చిత్రం రమతే తస్య ధ్యానేన కేవలమ్ || ౩౨||
 ఆత్మత్వేన శివస్యాసౌ శివసాయుజ్యమాప్నుయాత్ |
 అతిస్వల్పతరాయుః శ్రీర్భూతేశాంశాధిపోఽపి యః || ౩౩||
 స తు రాజాహమస్మీతి వాదినం హన్తి సాన్వయమ్ |
 కర్తాపి సర్వలోకానామక్షయైశ్వర్యవానపి || ౩౪||
 శివః శివోఽహమస్మీతి వాదినం యం చ కఞ్చన |
 ఆత్మనా సహ తాదాత్మ్యభాగినం కురుతే భృశమ్ || ౩౫||
 ధర్మార్థకామమోక్షాణాం పారం యస్యాథ యేన వై |
 మునయస్తత్ప్రవక్ష్యామి వ్రతం పాశుపతాభిధమ్ || ౩౬||
 కృత్వా తు విరజాం దీక్షాం భూతిరుద్రాక్షధారిణః |
 జపంతో వేదసారాఖ్యం శివనామసహస్రకమ్ || ౩౭||
 సంత్యజ్య తేన మర్త్యత్వం శైవీం తనుమవాప్స్యథ |
 తతః ప్రసన్నో భగవాఞ్చాంకరో లోకశంకరః || ౩౮||
 భవతాం దృశ్యతామేత్య కైవల్యం వః ప్రదాస్యతి |
 రామాయ దణ్డకారణ్యే యత్ప్రొదాత్కుమ్భసంభవః || ౩౯||
 తత్సర్వం వః ప్రవక్ష్యామి శృణుధ్వం భక్తియోగినః || ౪౦||
 ఇతి శ్రీపద్మపురాణే ఉపరిభాగే శివగీతాసూపనిషత్సు

బ్రహ్మవిద్యాయాం యోగశాస్త్రే శివరాఘవసంవాదే
శివభక్త్యుత్కర్షణనిరూపణం నామ ప్రథమోఽధ్యాయః ॥ ౧ ॥

అథ ద్వితీయోఽధ్యాయః ॥

ఋషయః ఊచుః ॥

కిమర్థమాగతోఽగస్త్యో రామచంద్రస్య సన్నిధిమ్ ।
కథం వా విరజాం దీక్షాం కారయామాస రాఘవమ్ ।
తతః కిమాప్తవాన్ రామః ఫలం తద్వక్తుమర్హసి ॥ ౧ ॥

సూత ఉవాచ ॥

రావణేన యదా సీతాఽపహృతా జనకాత్మజా ।
తదా వియోగదుఃఖేన విలపన్నాస రాఘవః ॥ ౨ ॥

నిర్నిద్రో నిరహంకారో నిరాహారో దివానిశమ్ ।
మోక్షమైచ్ఛత్తతః ప్రాణాన్సానుజో రఘునందనః ॥ ౩ ॥

లోపాముద్రాపతిర్జ్ఞాత్వా తస్య సన్నిధిమాగమత్ ।
అథ తం బోధయామాస సంసారాసారతాం మునిః ॥ ౪ ॥

అగస్త్య ఉవాచ ॥

కిం విషీదసి రాజేంద్ర కాంతా కస్య విచార్యతామ్ ।
జడః కిం ను విజానాతి దేహోఽయం పాఞ్చభౌతికః ॥ ౫ ॥

నిర్లేపః పరిపూర్ణశ్చ సచ్చిదానందవిగ్రహః ।
ఆత్మా న జాయతే నైవ మ్రియతే న చ దుఃఖభాక్ ॥ ౬ ॥

సూర్యోఽసౌ సర్వలోకస్య చక్షుష్టేన వ్యవస్థితః ।
తథాపి చాక్షుషైర్దోషైర్న కదాచిద్విలిప్యతే ॥ ౭ ॥

సర్వభూతాన్తరాత్మాపి తద్వద్భ్రష్టైర్న లిప్యతే ।
దేహోఽపి మలపిణ్డోఽయం ముక్తజీవో జడాత్మకః ॥ ౮ ॥

దహ్యతే వహ్నినా కాష్ఠైః శివాద్యైర్భక్ష్యతేఽపి వా ।
తథాపి నైవ జానాతి విరహే తస్య కా వ్యథా ॥ ౯ ॥

సువర్ణగౌరీ దూర్వాయా దలవచ్ఛ్యామలాపి వా ।

పీనోత్తుజ్గస్తనాభోగభుగ్నసూక్ష్మవలగ్నికా ॥ ౧౦ ॥
 బృహన్నితమ్బజఘనా రక్తపాదసరోరుహా ।
 రాకాచన్ద్రముఖీ బిమ్బప్రతిబిమ్బరదచ్ఛదా ॥ ౧౧ ॥
 సీలేన్ద్రివరసికాశనయనద్వయశోభితా ।
 మత్తకోకిలసల్లాపా మత్తద్విరదగామినీ ॥ ౧౨ ॥
 కటాక్షైరనుగృహ్లాతి మాం పఞ్చోషుశరోత్తమైః ।
 ఇతి యాం మన్యతే మూఢ స తు పఞ్చోషుశాసితః ॥ ౧౩ ॥
 తస్యావివేకం వక్ష్యామి శృణుష్వావహితో నృప ।
 న చ స్త్రీ న పుమానేష వైవ చాయం నపుంసకః ॥ ౧౪ ॥
 అమూర్తః పురుషః పూర్ణో ద్రష్టా దేహీ స జీవినః ।
 యా తస్యక్షీ మృదుర్బాలా మలపిణ్డాత్మికా జడా ॥ ౧౫ ॥
 సా న పశ్యతి యక్మించిన్న శృణోతి న జిఘ్రతి ।
 చర్మమాత్రా తనుస్తస్యా బుద్ధ్వా త్యక్షస్వ రాఘవ ॥ ౧౬ ॥
 యా ప్రాణాదధికా వైవ హంత తే స్యాద్భృణాస్పదమ్ ।
 జాయన్తే యది భూతేభ్యో దేహినః పాఞ్చభౌతికాః ॥ ౧౭ ॥
 ఆత్మా యదేకలన్తైషు పరిపూర్ణః సనాతనః ।
 కా కాంతా తత్ర కః కాన్తః సర్వ ఏవ సహోదరాః ॥ ౧౮ ॥
 నిర్మితాయాం గృహోవల్యాం తదవచ్ఛిన్నతాం గతమ్ ।
 నభస్తస్యాం తు దగ్ధాయాం న కాంచిత్క్షతిమృచ్ఛతి ॥ ౧౯ ॥
 తద్వదాత్మాపి దేహేషు పరిపూర్ణః సనాతనః ।
 హన్యమానేషు తేష్యేవ స స్వయం వైవ హన్యతే ॥ ౨౦ ॥
 హంతా చేన్మన్యతే హన్తుం హతశ్చేన్మన్యతే హతమ్ ।
 తావుభౌ న విజానీతో నాయం హన్తి న హన్యతే ॥ ౨౧ ॥
 అస్మాన్నుపాతిదుఃఖేన కిం ఖేదస్యాస్తి కారణమ్ ।
 స్వస్వరూపం విదిత్వేదం దుఃఖం త్యక్త్వా సుఖీ భవ ॥ ౨౨ ॥
 రామ ఉవాచ ॥
 మునే దేహస్య నో దుఃఖం వైవ చేత్పరమాత్మనః ।

సీతావియోగదుఃఖాగ్నిర్మాం భస్మీకురుతే కథమ్ || ౨౩||

సదా౭నుభూయతే యో౭ర్థః స నాస్తీతి త్వయేరితః |
జాయతాం తత్ర విశ్వాసః కథం మే మునిపుజవ || ౨౪||

అన్యో౭త్ర నాస్తి కో భోక్తా యేన జన్తుః ప్రతప్యతే |
సుఖస్య వాపి దుఃఖస్య తద్బ్రూహి మునిసత్తమ || ౨౫||

అగస్త్య ఉవాచ ||

దురేయా శాంభవీ మాయా తయా సంమోహ్యతే జగత్ |
మాయా తు ప్రకృతిం విద్యాన్మాయినం తు మహేశ్వరమ్ | ౨౬||

తస్యావయవభూతైస్తు వ్యాప్తం సర్వమిదం జగత్ |
సత్యజ్ఞానాత్మకో౭నన్తో విభురాత్మా మహేశ్వరః || ౨౭||

తస్యైవాంశో జీవలోకే హృదయే ప్రాణినాం స్థితః |
విస్ఫులిక్లౌ యథా వహ్నేర్జాయన్తే కాష్ఠయోగతః || ౨౮||

అనాదికర్మసంబద్ధాస్తద్వదంశా మహేశితః |
అనాదివాసనాయుక్తాః క్షేత్రజ్ఞా ఇతి తే స్మృతాః || ౨౯||

మనో బుద్ధిరహంకారశ్చిత్తం చేతి చతుష్టయమ్ |
అన్తఃకరణమిత్యాహుస్తత్ర తే ప్రతిబిమ్బితాః || ౩౦||

జీవత్వం ప్రాప్నుయః కర్మఫలభోక్తార ఏవ తే |
తతో వైషయికం తేషాం సుఖం వా దుఃఖమేవ వా || ౩౧||

త ఏవ భుజ్జితే భోగాయతనే౭స్మిన్ శరీరకే |
స్థావరం జిజ్ఞమం చేతి ద్వివిధం వపురుచ్యతే || ౩౨||

స్థావరాస్తత్ర దేహః స్యుః సూక్ష్మా గుల్మలతాదయః |
అణ్డజాః స్వేదజాస్తద్వదుద్భిజ్ఞా ఇతి జిజ్ఞమాః || ౩౩||

యోనిమన్యే ప్రపద్యన్తే శరీరత్వాయ దేహినః |
స్థాణుమన్యే౭నుసంయన్తి యథాకర్మ యథాశ్రుతమ్ || ౩౪||

సుఖ్యహం దుఃఖ్యహం చేతి జీవ ఏవాభిమన్యతే |
నిర్లేపో౭పి పరం జ్యోతిర్మోహితః శంభుమాయయా || ౩౫||

కామః క్రోధస్తథా లోభో మదో మాత్సర్యమేవ చ |

మోహశ్చేత్స్యరిషడ్వర్ణమహంకారగతం విదుః ॥ ౩౬ ॥

స ఏవ బధ్యతే జీవః స్వప్నజాగ్రదవస్థయోః ।

సుషుప్తౌ తదభావాచ్చ జీవః శంకరతాం గతః ॥ ౩౭ ॥

స ఏవ మాయాసంస్పృష్టః కారణం సుఖదుఃఖయోః ।

శుక్తో రజతవద్విశ్వం మాయయా దృశ్యతే శివే ॥ ౩౮ ॥

తతో వివేకజ్ఞానేన న కోఽప్యత్రాస్తి దుఃఖభాక్ ।

తతో విరమ దుఃఖాత్త్వం కిం ముధా పరితప్యసే ॥ ౩౯ ॥

శ్రీరామ ఉవాచ ॥

మునే సర్వమిదం తథ్యం యన్మదగ్రే త్వయేరితమ్ ।

తథాపి న జహాత్యేతత్ప్రార్థాదృష్టముల్బణమ్ ॥ ౪౦ ॥

మత్తం కుర్యాద్యథా మద్యం నష్టావిద్యమపి ద్విజమ్ ।

తద్వత్ప్రార్థభోగోఽపి న జహాతి వివేకినమ్ ॥ ౪౧ ॥

తతః కిం బహునోక్తేన ప్రారబ్ధసచివః స్మరః ।

బాధతే మాం దివారాత్రమహంకారోఽపి తాదృశః ॥ ౪౨ ॥

అత్యంతపీడితో జీవః స్థూలదేహం విముఞ్చతి ।

తస్మాజ్జీవాస్తయే మహ్యాముపాయః క్రియతాం ద్విజ ॥ ౪౩ ॥

ఇతి శ్రీపద్మపురాణే ఉపరిభాగే శివగీతాసూపనిషత్సు

బ్రహ్మవిద్యాయాం యోగశాస్త్రే శివరాఘవసంవాదే

వైరాగ్యోపదేశో నామ ద్వితీయోఽధ్యాయః ॥ ౨ ॥

అథ తృతీయోఽధ్యాయః ॥

అగస్త్య ఉవాచ ॥

న గృహ్ణాతి వచః పథ్యం కామక్రోధాదిపీడితః ।

హితం న రోచతే తస్య ముమూర్షోరివ భేషజమ్ ॥ ౧ ॥

మధ్యేనముద్రం యా సీతా సీతా దైత్యేన మాయినా ।

ఆయాస్యతి నరశ్రేష్ఠ సా కథం తవ సంనిధిమ్ ॥ ౨ ॥

బధ్యన్తే దేవతాః సర్వా ద్వారి మర్కటయూథవత్ ।

కిం చ చామరధారిణ్యో యస్య సంతి సురాఙ్గానాః ॥ ౩॥

భుక్త్యై త్రిలోకీమఖిలాం యః శంభువరదర్పితః ।

నిష్కణ్ణకం తస్య జయః కథం తవ భవిష్యతి ॥ ౪॥

ఇన్ద్రజిన్నామ పుత్రో యస్తస్యాస్తీశవరోద్ధతః ।

తస్యాగ్రే సంగరే దేవా బహువారం పలాయితాః ॥ ౫॥

కుమ్భకర్ణాహ్వయో భ్రాతా యస్యాస్తీ సురసూదనః ।

అన్యో దివ్యాస్త్రసంయుక్తశ్చిరజీవీ బిభీషణః ॥ ౬॥

దుర్గం యస్యాస్తీ లంకాఖ్యం దుర్జయం దేవదానవైః ।

చతురఙ్గబలం యస్య వర్తతే కోటిసంఖ్యయా ॥ ౭॥

ఏకాకినా త్వయా జేయః స కథం నృపనన్దన ।

ఆకాంక్షతే కరే ధర్తుం బాలశ్చన్ద్రమసం యథా ।

తథా త్వం కామమోహేన జయం తస్యాభివాఙ్ఘ్రిసి ॥ ౮॥

శ్రీరామ ఉవాచ ॥

క్షత్రియోఽహం మునిశ్రేష్ఠ భార్యా మే రక్షసా హృతా ।

యది తం న నిహన్మ్యాశు జీవనే మేఽస్తి కిం ఫలమ్ ॥ ౯॥

అతస్తే తత్త్వబోధేన న మే కించిత్ప్రయోజనమ్ ।

కామక్రోధాదయః సర్వే దహన్త్యేతే తనుం మమ ॥ ౧౦॥

అహంకారోఽపి మే నిత్యం జీవనం హస్తుముద్యతః ।

హృతాయాం నిజకాన్తాయాం శత్రుణాఽవమతస్య వా ॥ ౧౧॥

యస్య తత్త్వబుభుత్వా స్యాత్స లోకే పురుషాధమః ।

తస్మాత్తస్య వధోపాయం లజ్ఘయిత్వామ్బుధిం రణే ॥ ౧౨॥

అగస్త్య ఉవాచ ॥

ఏవం చేచ్ఛరణం యాహి పార్వతీపతిమవ్యయమ్ ।

స చేత్ప్రసన్నో భగవాన్వాఙ్ఘ్రితార్థం ప్రదాస్యతి ॥ ౧౩॥

దేవైరజేయః శక్రాద్వైర్వారిణా బ్రహ్మణాపి వా ।

స తే వధ్యః కథం వా స్యాచ్ఛంకరానుగ్రహం వినా ॥

అతస్త్వాం దీక్షయిష్యామి విరజామార్గమాశ్రితః ।

తేన మార్గేన మర్త్యత్వం హిత్యా తేజోమయో భవ ॥ ౧౫॥

యేన హత్యా రణే శత్రూన్సర్వాన్కామానవాప్స్యసి ।
భుక్త్వా భూమణ్ణలే చాన్తే శివసాయుజ్యమాప్స్యసి ॥ ౧౬॥

సూత ఉవాచ ॥

అథ ప్రణమ్య రామస్తం దణ్ణవన్మునిసత్తమమ్ ।
ఉవాచ దుఃఖనిర్ముక్తః ప్రహృష్టేనాన్తరాత్మనా ॥ ౧౭॥

శ్రీరామ ఉవాచ ॥

కృతార్థోఽహం మునే జాతో వాఙ్చితార్థో మమాగతః ।
పీతాముప్పథిః ప్రసన్నస్త్యం యది మే కిము దుర్లభమ్ ।
అతస్త్యం విరజాం దీక్షాం బ్రూహి మే మునిసత్తమ ॥ ౧౮॥

అగస్త్య ఉవాచ ॥

శుక్లపక్షే చతుర్దశ్యామష్టమ్యాం వా విశేషతః ।
ఏకాదశ్యాం సోమవారే ఆర్ద్రాయాం వా సమారభేత్ ॥ ౧౯॥

యం వాయుమాహుర్యం రుద్రం యమగ్నిం పరమేశ్వరమ్ ।
పరాత్పరతరం చాహుః పరాత్పరతరం శివమ్ ॥ ౨౦॥

బ్రహ్మణో జనకం విష్ణోర్వహ్నేర్నార్యాయోః సదాశివమ్ ।
ధ్యాత్వాగ్నినాఽవసథ్యాగ్నిం విశోధ్య చ పృథక్పృథక్ ॥ ౨౧॥

పఞ్చభూతాని సంయమ్య ధ్యాత్వా గుణవిధిక్రమాత్ ।
మాత్రాః పఞ్చ చతస్రశ్చ త్రిమాత్రాదిస్తతః పరమ్ ॥ ౨౨॥

ఏకమాత్రమమాత్రం హి ద్వాదశాన్తం వ్యవస్థితమ్ ।
స్థిత్యాం స్థాప్యాయుతో భూత్వా వ్రతం పాశుపతం చరేత్ ॥ ౨౩॥

ఇదం వ్రతం పాశుపతం కరిష్యామి సమాసతః ।
ప్రాతరేవం తు సంకల్ప్య నిధాయాగ్నిం స్వశాఖయా ॥ ౨౪॥

ఉపోషితః శుచిః స్నాతః శుక్లామృరధరః స్వయమ్ ।
శుక్లయజ్ఞోపవీతశ్చ శుక్లమాల్యానులేపనః ॥ ౨౫॥

జహుయాద్విరజామస్త్రైః ప్రాణాపానాదిభిస్తతః ।
అనువాకాన్తమేకాగ్రః సమిదాజ్యచరూన్పుథక్ ॥ ౨౬॥

ఆత్మన్యగ్నిం సమారోప్య యాతే అగ్నేతి మంత్రతః ।
భస్మాదాయాగ్నిరిత్యాద్యైర్విమృజ్యాఙ్గాని సంస్పృశేత్ ॥ ౨౭॥

భస్మచ్ఛన్నో భవేద్విద్వాన్మహాపాతకసంభవైః ।
పాపైర్విముచ్యతే సత్యం ముచ్యతే చ న సంశయః ॥ ౨౮॥

వీర్యమగ్నేర్యతో భస్మ వీర్యవాన్భస్మసంయుతః ।
భస్మాన్నానరతో విప్రో భస్మశాయీ జితేన్ద్రియః ॥ ౨౯॥

సర్వపాపవినిర్ముక్తః శివసాయుజ్యమాఘ్నయాత్ ।
ఏవం కురు మహాభాగ శివనామసహస్రకమ్ ॥ ౩౦॥

ఇదం తు సమ్ప్రదాస్యామి తేన సర్వార్థమాప్స్యసి ।
సూత ఉవాచ ॥

ఇత్యుక్త్వా ప్రదదౌ తస్మై శివనామసహస్రకమ్ ॥ ౩౧॥

వేదసారాభిధం నిత్యం శివప్రత్యక్షకారకమ్ ।
ఉక్తం చ తేన రామ త్వం జప నిత్యం దివానిశమ్ ॥ ౩౨॥

తతః ప్రసన్నో భగవాన్మహాపాశుపతాస్త్రకమ్ ।
తుభ్యం దాస్యతి తేన త్వం శత్రూన్లత్వాఽఽప్స్యసి ప్రియామ్ ॥ ౩౩॥

తస్యైవాస్త్రస్య మాహాత్మ్యాత్సముద్రం శోషయిష్యసి ।
సంహారకాలే జగతామస్త్రం తత్పార్వతీపతేః ॥ ౩౪॥

తదలాభే దానవానాం జయస్తవ సుదుర్లభః ।
తస్మాల్లబ్ధం తదేవాస్త్రం శరణం యాహి శంకరమ్ ॥ ౩౫॥

ఇతి శ్రీపద్మపురాణే ఉపరిభాగే శివగీతాసూపనిషత్సు
బ్రహ్మవిద్యాయాం యోగశాస్త్రే శివరాఘవసంవాదే
విరజాదీజానిరూపణం నామ తృతీయోఽధ్యాయః ॥ ౩ ॥

అథ చతుర్థోఽధ్యాయః ॥

సూత ఉవాచ ॥

ఏవముక్త్వా మునిశ్రేష్ఠ గతే తస్మిన్నిజాశ్రమమ్ ।
అథ రామగిరౌ రామస్తస్మిన్గోదావరీతటే ॥ ౧॥

శివలింగం ప్రతిష్ఠాప్య కృత్వా దీక్షాం యథావిధి ।
 భూతిభూషితసర్వాణ్ణో రుద్రాక్షాభరణైర్మృతః ॥ ౨ ॥
 అభిషిచ్య జలైః పుణ్యైర్గౌతమీసిన్ధుసంభవైః ।
 అర్చయిత్వా వన్యపుష్పైస్తద్వదన్యఫలైరపి ॥ ౩ ॥
 భస్మచ్ఛన్నో భస్మశాయీ వ్యాఘ్రచర్మాసనే స్థితః ।
 నామ్నాం సహస్రం ప్రజపన్నక్తందివమనన్యధీః ॥ ౪ ॥
 మాసమేకం ఫలాహారో మాసం పర్ణాశనః స్థితః ।
 మాసమేకం జలాహారో మాసం చ పవనాశనః ॥ ౫ ॥
 శాన్తో దాన్తః ప్రసన్నాత్మా ధ్యాయన్నేవం మహేశ్వరమ్ ।
 హృత్పఙ్కజే సమాసీనముమాదేహార్థధారిణమ్ ॥ ౬ ॥
 చతుర్భుజం త్రినయనం విద్యుత్పిఙ్గజటాధరమ్ ।
 కోటిసూర్యప్రతికాశం చన్ద్రకోటిసుశితలమ్ ॥ ౭ ॥
 సర్వాభరణసంయుక్తం నాగయజ్ఞోపవీతినమ్ ।
 వ్యాఘ్రచర్మాఘ్నరథరం వరదాభయధారిణమ్ ॥ ౮ ॥
 వ్యాఘ్రచర్మోత్తరీయం చ సురాసురనమస్కృతమ్ ।
 పఞ్చపక్త్రం చన్ద్రమౌలిం త్రిశూలడమరూధరమ్ ॥ ౯ ॥
 నిత్యం చ శాశ్వతం శుద్ధం ద్రువమక్షరమవ్యయమ్ ।
 ఏవం నిత్యం ప్రజపతో గతం మాసచతుష్టయమ్ ॥ ౧౦ ॥
 అథ జాతో మహానాదః ప్రలయామ్బుదభీషణః ।
 సముద్రమథనోద్భూతమన్దరావనిభృద్ధ్వనిః ॥ ౧౧ ॥
 రుద్రబాణాగ్నిసందీప్తభ్రశ్యత్త్రిపురవిభ్రమః ।
 తమాకర్ణాగ్రం సంభ్రాన్తో యావత్పశ్యతి పుష్కరమ్ ॥ ౧౨ ॥
 తావదేవో మహాతేజో సమస్యాసీత్పురో ద్విజాః ।
 తేజసా తేన సంభ్రాన్తో నాపశ్యత్స దిశో దశ ॥ ౧౩ ॥
 అస్తికృతేక్షణస్తూర్ణం మోహం యాతో నృపాత్మజః ।
 విచిన్త్య తర్కయామాస దైత్యమాయాం ద్విజేశ్వరాః ॥ ౧౪ ॥
 అథోత్థాయ మహావీరః సజ్జం కృత్వా స్వకం ధనుః ।

అవిధ్యన్ని శితైర్బాజైరివ్యాస్త్రైరభిమన్త్రితైః ॥ ౧౫॥
 ఆగ్నేయం వారుణం సౌమ్యం మోహనం సౌరపార్వతమ్ ।
 విష్ణుచక్రం మహాచక్రం కాలచక్రం చ వైష్ణవమ్ ॥ ౧౬॥
 రౌద్రం పాశుపతం బ్రాహ్మం కౌబేరం కులిశానిలమ్ ।
 భార్గవాదిబహూన్యస్త్రాణ్యయం ప్రాయుక్తు రాఘవః ॥ ౧౭॥
 తస్మిన్స్తేజసి శస్త్రాణి చాస్త్రాన్యస్య మహీపతేః ।
 విలీనాని మహాభస్య కరకా ఇవ నీరథౌ ॥ ౧౮॥
 తతః క్షణేన జజ్వాల ధనుస్తస్య కరచ్ఛ్యుతమ్ ।
 తూణీరం చాఙ్గులిత్రాణం గోధికాపి మహీపతే ॥ ౧౯॥
 తద్దృష్ట్వా లక్ష్మణో భీతః పపాత భువి మూర్ఛితః ।
 అథాకిచ్ఛ్చక్రో రామో జానుభ్యామవనిం గతః ॥ ౨౦॥
 మీలితాక్షో భయావిష్టః శంకరం శరణం గతః ।
 స్వరేణాప్యుచ్చరన్నుచైః శంభోర్నామసహస్రకమ్ ॥ ౨౧॥
 శివం చ దణ్డవద్భూమౌ ప్రణనామ పునః పునః ।
 పునశ్చ పూర్వవచ్చాసీచ్ఛబ్ధో దిజ్మణ్ణలం గ్రసన్ ॥ ౨౨॥
 చచాల వసుధా ఘోరం పర్వతాశ్చ చకమ్పిరే ।
 తతః క్షణేన శీతాంశుశీతలం తేజ ఆపతత్ ॥ ౨౩॥
 ఉన్మీలితాక్షో రామస్తు యావదేతత్ప్రపశ్యతి ।
 తావద్దదర్శ వృషభం సర్వాలంకారసంయుతమ్ ॥ ౨౪॥
 పీయూషమథనోద్భూతనవనీతస్య పిణ్డవత్ ।
 ప్రోతస్వర్ణం మరకతచ్ఛాయశ్శృంగద్వయాన్వితమ్ ॥ ౨౫॥
 నీలరత్నేక్షణం హ్రాస్వకణ్ణకమ్బులభూషితమ్ ।
 రత్నపల్యాణసంయుక్తం నిబద్ధం శ్వేతచామరైః ॥ ౨౬॥
 ఘణ్ణికాఘర్షరీశబ్దైః పూరయంతం దిశో దశ ।
 తత్రాసీనం మహాదేవం శుద్ధస్ఫటికవిగ్రహమ్ ॥ ౨౭॥
 కోటిసూర్యప్రతికాశం కోటిశీతాంశుశీతలమ్ ।
 వ్యాఘ్రవర్మామ్బరధరం నాగయజ్ఞోపవీతినమ్ ॥ ౨౮॥

సర్వాలంకారసంయుక్తం విద్యుత్పిక్లజటాధరమ్ |
 నీలకణ్ఠం వ్యాఘ్రచర్మోత్తరీయం చన్ద్రశేఖరమ్ || ౨౯||
 నానావిధాయుధోద్భాసిదశబాహుం త్రిలోచనమ్ |
 యువానం పురుషశ్రేష్ఠం సచ్చిదానన్దవిగ్రహమ్ || ౩౦||
 తత్త్రివ చ సుఖాసీనాం పూర్ణచన్ద్రనిభాననామ్ |
 నీలేన్దీవరదామాభాముద్యన్మరకతప్రభామ్ || ౩౧||
 ముక్తాభరణసంయుక్తాం రాత్రిం తారాఞ్చితామివ |
 విన్ధ్యక్షితిధరోత్తుజ్జకుచభారభరాలసామ్ || ౩౨||
 సదసత్సంశయావిష్టమధ్యదేశాన్తరామృరామ్ |
 దివ్యాభరణసంయుక్తాం దివ్యగన్ధానులేపనామ్ || ౩౩||
 దివ్యమాల్యామృరధరాం నీలేన్దీవరలోచనామ్ |
 అలకోద్భాసివదనాం తామ్బూలగ్రాసశోభితామ్ || ౩౪||
 శివాలిజనసంజాతపులకోద్భాసివిగ్రహామ్ |
 సచ్చిదానన్దరూపాఢ్యాం జగన్మాతరమమ్బికామ్ || ౩౫||
 సౌన్దర్యసారసందోహాం దదర్శ రఘునన్దనః |
 స్వస్వవాహనసంయుక్తాన్నానాయుధలసత్కరాన్ || ౩౬||
 బృహద్రథన్తరాదీని సామాని పరిగాయతః |
 స్వస్వకాన్తాసమాయుక్తాన్తిక్పాలాన్పరితః స్థితాన్ || ౩౭||
 అగ్రగం గరుడారూఢం శంఖచక్రగదాధరమ్ |
 కాలామ్బుదప్రతీకాశం విద్యుత్కాన్త్యా శ్రియా యుతమ్ || ౩౮||
 జపన్తమేకమనసా రుద్రాధ్యాయం జనార్దనమ్ |
 పశ్చాచ్ఛతుర్ముఖం దేవం బ్రహ్మణం హంసవాహనమ్ || ౩౯||
 చతుర్వక్త్రైశ్చతుర్వేదరుద్రసూక్తైర్మహేశ్వరమ్ |
 స్తువన్తం భారతీయుక్తం దీర్ఘకూర్చం జటాధరమ్ || ౪౦||
 అధర్వశిరసా దేవం స్తువన్తం మునిమణ్డలమ్ |
 గణ్ణాదితఠినీయుక్తమమ్బుధిం నీలవిగ్రహమ్ || ౪౧||
 శ్వేతాశ్వతరమన్త్రేణ స్తువన్తం గిరిజాపతిమ్ |
 అనన్తాదిమహానాగ్నైర్కాలాసగిరిసన్నిభాన్ || ౪౨||

కైవల్యోపనిషత్పూర్వాన్మణిరత్నవిభూషితాన్ ।
 సువర్ణవేత్రహస్తాఢ్యం నన్దినం పురతః స్థితమ్ ॥ ౪౩॥
 దక్షిణే మూషకారూఢం గణేశం పర్వతోపమమ్ ।
 మయూరవాహనారూఢముత్తరే షణ్ముఖం తథా ॥ ౪౪॥
 మహాకాలం చ చణ్డేశం పార్శ్వయోర్భిషణాకృతిమ్ ।
 కాలాగ్నిరుద్రం దూరస్థం జ్వలద్ధావాగ్నిసన్నిభమ్ ॥ ౪౫॥
 త్రిపాదం కుటిలాకారం నటద్భ్రుజ్గిరిటిం పురః ।
 నానావికారవదనాన్కృటిశః ప్రమథాధిపాన్ ॥ ౪౬॥
 నానావాహనసంయుక్తం పరితో మాతృమణ్డలమ్ ।
 పంచాక్షరీజపాసక్తాన్నిధ్వవిద్యాధరాదికాన్ ॥ ౪౭॥
 దివ్యరుద్రకగీతాని గాయత్కిన్నరవృన్దకమ్ ।
 తత్ర త్రైయమ్బకం మన్తం జపద్విజకదమ్బకమ్ ॥ ౪౮॥
 గాయన్తం వీణయా గీతం నృత్యన్తం నారదం దివి ।
 నృత్యతో నాట్యనృత్యేన రమ్భాదీనస్పరోగణాన్ ॥ ౪౯॥
 గాయచ్ఛిత్రరథాదీనాం గన్ధర్వాణాం కదమ్బకమ్ ।
 కమ్పలాశ్వతరో శంభుకర్ణభూషణతాం గతో ॥ ౫౦॥
 గాయన్తౌ పన్నగౌ గీతం కపాలం కమ్బలం తథా ।
 ఏవం దేవసభాం దృష్ట్వా కృతార్థో రఘునన్దనః ॥ ౫౧॥
 హర్షగర్హదయా వాచా స్తువన్దేవం మహేశ్వరమ్ ।
 దివ్యనామసహస్రేణ ప్రణనామ పునః పునః ॥ ౫౨॥
 ఇతి శ్రీపద్మపురాణే ఉపరిభాగే శివగీతాసూపనిషత్సు
 బ్రహ్మవిద్యాయాం యోగశాస్త్రే శివరాఘవసంవాదే
 శివప్రాదుర్భావాఖ్యశ్చతుర్థోఽధ్యాయః ॥ ౪ ॥

అథ పఞ్జామోఽధ్యాయః ॥

సూత ఉవాచ ॥

అథ ప్రాదురభూత్తత్ర హిరణ్మయరథో మహాన్ ।

అనేకదివ్యరత్నాంశుకీర్తిరితదిగస్తరః ॥ ౧॥
 నద్యుపాన్తికపజ్కాఢ్యమహాచక్రచతుష్టయః ।
 ముక్తాతోరణసంయుక్తః శ్వేతచ్ఛత్రశతావృతః ॥ ౨॥
 శుద్ధహేమఖలీనాఢ్యతురగ్గణసంయుతః ।
 శుక్తావితానవిలసదూర్ధ్వదివ్యవృషధ్వజః ॥ ౩॥
 మత్తవారణికాయుక్తః పట్టతల్పపశోభితః ।
 పారిజాతతరూద్రాభృతపుష్పమాలాభిరఞ్చితః ॥ ౪॥
 మృగనాభినముద్భూతకస్తూరిమదపక్కిలః ।
 కర్పూరాగధూపోత్థగన్ధాకృష్టమధువ్రతః ॥ ౫॥
 సంవర్తఘనఘోషాఢ్యో నానావాద్యసమన్వితః ।
 వీణావేణుస్వనాసక్తకిన్నరీగణసంకులః ॥ ౬॥
 ఏవం దృష్ట్వా రథశ్రేష్ఠం వృషాదుత్తిర్య శంకరః ।
 అమ్బుయా సహితస్తత్ర పట్టతల్పేఽవిశత్తదా ॥ ౭॥
 నీరాజనైః సురస్త్రీణాం శ్వేతచామరచాలనైః ।
 దివ్యవ్యజనపాత్రైశ్చ ప్రహృష్టో నీలలోహితః ॥ ౮॥
 క్వణత్కంజుణనిధాన్వైర్మంజుమణ్డీరసింహితైః ।
 వీణావేణుస్వనైర్గీతైః పూర్ణమాసీజ్జగత్త్రయమ్ ॥ ౯॥
 శుకకేకికులారావైః శ్వేతపారావతస్వనైః ।
 ఉన్నిద్రభూషాఫణినాం దర్శనాదేవ బర్హిణః ॥ ౧౦॥
 ననృతుర్దర్శయన్తః సర్వాంశ్చన్ద్రాకాన్కోటిసంఖ్యయా ।
 ప్రణమన్తం తతో రామముత్థాప్య వృషభధ్వజః ॥ ౧౧॥
 ఆనినాయ రథం దివ్యం ప్రహృష్టేనాన్తరాత్మనా ।
 కమణ్డలుజలైః స్వచైః స్వయమాచమ్య యత్నతః ॥ ౧౨॥
 సమాచమ్యాథ పురతః స్వాంకే రామముపానయత్ ।
 అథ దివ్యం ధనుస్తస్మై దదౌ తూణీరమక్షయమ్ ॥ ౧౩॥
 మహాపాశుపతం నామ దివ్యమస్తం దదౌ తతః ।
 ఉక్తశ్చ తేన రామోఽపి సాదరం చన్ద్రమౌలినా ॥ ౧౪॥

జగన్నాశకరం రౌద్రముగ్రమస్త్రమిదం నృప ।
 ఆతో నేదం ప్రయోక్తవ్యం సామాన్యసమరాదికే ॥ ౧౫॥
 అన్యన్నాస్తి ప్రతీఘాతమేతస్య భువనత్రయే ।
 తస్మాత్ప్రాణత్యయే రామ ప్రయోక్తవ్యముపస్థితే ॥ ౧౬॥
 అన్యదైత్యత్ప్రయుక్తం తు జగత్సంక్షయకృద్భవేత్ ।
 అథాహూయ సురశ్రేష్ఠాన్ లోకపాలాన్మహేశ్వరః ॥ ౧౭॥
 ఉవాచ పరమప్రీతః స్వం స్వమస్త్రం ప్రయచ్ఛత ।
 రాఘవోఽయం చ తైరస్త్రై రావణం నిహనిష్యతి ॥ ౧౮॥
 తస్మై దేవైరవధ్యత్యమితి దత్తో వరో మయా ।
 తస్మాద్వానరతామేత్య భవన్తో యుద్ధదుర్మదాః ॥ ౧౯॥
 సాహాయ్యమస్య కుర్వన్తు తేన సుస్థా భవిష్యథ ।
 తదాఙ్గాం శిరసా గృహ్య సురాః ప్రాఙ్జాలయస్తథా ॥ ౨౦॥
 ప్రణమ్య చరణౌ శంభోః స్వం స్వమస్త్రం దదుర్ముదా ।
 నారాయణాస్త్రం దైత్యారీరైన్ద్రమస్త్రం పురందరః ॥ ౨౧॥
 బ్రహ్మీపి బ్రహ్మదణ్ణాస్త్రమాగ్నేయాస్త్రం ధనంజయః ।
 యామ్యం యమోఽపి మోహాస్త్రం రక్షోరాజస్తథా దదౌ ॥ ౨౨॥
 వరుణో వారుణం ప్రాదాద్వాయవ్యాస్త్రం ప్రభఙ్గానః ।
 కౌబేరం చ కుబేరోఽపి రౌద్రమీశాన ఏవ చ ॥ ౨౩॥
 సౌరమస్త్రం దదౌ సూర్యః సౌమ్యం సోమశ్చ పార్వతమ్ ।
 విశ్వేదేవా దదుస్తస్మై వసవో వాసవాభిధమ్ ॥ ౨౪॥
 అథ తుష్ఠః ప్రణమ్యేశం రామో దశరథాత్మజః ।
 ప్రాఙ్జాలిః ప్రణతో భూత్వా భక్తియుక్తో వ్యజిజ్ఞవత్ ॥ ౨౫॥
 శ్రీరామ ఉవాచ ॥
 భగవాన్మానుషేణైవ నోల్లఙ్ఘ్యో లవణాముఖిః ।
 తత్ర లఙ్కాభిధం దుర్గం దుర్ణయం దేవదానవైః ॥ ౨౬॥
 అనేకకోటయస్తత్ర రాక్షసా బలవత్తరాః ।
 సర్వే స్వాధ్యాయనిరతాః శివభక్తా జితేన్ద్రియాః ॥ ౨౭॥

అనేకమాయాసంయుక్తా బుద్ధిమన్తోఽగ్నిహోత్రిణః ।
కథమేకాకినా జేయా మయా భ్రాత్రా చ సంయుగే ॥ ౨౮॥

శ్రీమహాదేవ ఉవాచ ॥

రావణస్య వధే రామ రక్షసామపి మారణే ।
విచారో న త్వయా కార్యస్తస్య కాలోఽయమాగతః ॥ ౨౯॥

అధర్మే తు ప్రవృత్తాస్తే దేవభ్రాహ్మణపీడనే ।
తస్మాదాయుఃక్షయం యాతం తేషాం శ్రీరపి సువ్రత ॥ ౩౦॥

రాజస్త్రికామనాసక్తం రావణం నిహనిష్యసి ।
పాపాసక్తో రిపుర్జేతుః సుకరః సమరాజ్ఞణే ॥ ౩౧॥

అధర్మే నిరతః శత్రుర్భాగ్యేనైవ హి లభ్యతే ।
అధీతధర్మశాస్త్రోఽపి సదా వేదరతోఽపి వా ॥ ౩౨॥

వినాశకాలే సమ్ప్రాప్తే ధర్మమార్గాచ్ఛ్యతో భవేత్ ।
పీడ్యంతే దేవతాః సర్వాః సతతం యేన పాపినా ॥ ౩౩॥

భ్రాహ్మణా ఋషయశ్చైవ తస్య నాశః స్వయం స్థితః ।
కిష్కింధానగరే రామ దేవానామంశసంభవాః ॥ ౩౪॥

వానరా బహవో జాతా దురయా బలవత్తరాః ।
సాహాయ్యం తే కరిష్యన్తి త్తైర్బధ్వా చ పయోనిధిమ్ ॥ ౩౫॥

అనేకశైలసంబద్ధే సేతో యాస్తు వలీముఖాః ।
రావణం సగణం హత్వా తామానయ నిజాం ప్రియామ్ ॥ ౩౬॥

శస్త్రీర్యుద్ధే జయో యత్ర తత్రాస్త్రాణి న యోజయేత్ ।
నిరస్త్రేష్యల్పశస్త్రేషు పలాయనపరేషు చ ॥ ౩౭॥

అస్త్రాణి ముఞ్చన్ దివ్యాని స్వయమేవ వినశ్యతి ।
అథవా కిం బహూక్తేన మయైవోత్పాదితం జగత్ ॥ ౩౮॥

మయైవ పాల్యతే నిత్యం మయా సంహ్రాయతేఽపి చ ।
అహమేకో జగన్మృత్యుర్మృతోఽపి మహీపతే ॥ ౩౯॥

గ్రసేఽహమేవ సకలం జగదేతచ్ఛరాచరమ్ ।
మమ వక్త్రతాః సర్వే రాక్షసా యుద్ధదుర్మదాః ॥ ౪౦॥

నిమిత్తమాత్రం త్వం భూయాః కీర్తిమాప్స్యసి సంగరే || ౪౧ ||

ఇతి శ్రీపద్మపురాణే ఉపరిభాగే శివగీతానూపనిషత్సు
బ్రహ్మవిద్యాయాం యోగశాస్త్రే శివరాఘవసంవాదే
రామాయ వరప్రదానం నామ పంచమోఽధ్యాయః || ౫ ||

అథ షష్ఠోఽధ్యాయః ||

శ్రీరామ ఉవాచ ||

భగవన్నత్ర మే చిత్రం మహదేతత్ప్రజాయతే |

శుద్ధస్ఫటికసంకాశస్త్రినేత్రశ్చన్ద్రశేఖరః || ౧ ||

మూర్తస్త్వం తు పరిచ్ఛిన్నాకృతిః పురుషరూపధృక్ |

అమ్బయా సహితోఽత్రైవ రమసే ప్రమథైః సహ || ౨ ||

త్వం కథం పంచుభూతాది జగదేతచ్ఛరాచరమ్ |

తద్బ్రూహి గిరిజాకాన్త మయి తేఽనుగ్రహో యది || ౩ ||

శ్రీభగవానువాచ ||

సాధు పృష్టం మహాభాగ దుర్జ్ఞేయమమరైరపి |

తత్ప్రవక్ష్యామి తే భక్త్యా బ్రహ్మచర్యేణ సువ్రత || ౪ ||

పారం యాస్యస్యనాయాసాద్యేన సంసారసీరధేః |

దృశ్యన్తే పంచుభూతాని యే చ లోకాశ్చతుర్దశ || ౫ ||

సముద్రాః సరితో దేవా రాక్షసా ఋషయస్తథా |

దృశ్యన్తే యాని చాన్యాని స్థావరాణి చరాణి చ || ౬ ||

గన్ధర్వాః ప్రమథా నాగాః సర్వే తే మద్విభూతయః |

పురా బ్రహ్మాదయో దేవా ద్రష్టుకామా మమాకృతిమ్ || ౭ ||

మందరం ప్రయయుః సర్వే మమ ప్రియతరం గిరిమ్ |

స్తుత్వా ప్రాణ్ణాలయో దేవా మాం తదా పురతః స్థితాః || ౮ ||

తాన్దృష్ట్వాథ మయా దేవాన్ లీలాకులితచేతసః |

తేషామపహృతం జ్ఞానం బ్రహ్మాదీనాం దివోకసామ్ || ౯ ||

అథ తేఽపహృతజ్ఞానా మామాహుః కో భవానితి |

అథాబ్రువమహం దేవానహమేవ పురాతనః ॥ ౧౦॥

ఆసం ప్రథమమేవాహం వర్తామి చ సురేశ్వరాః ।
భవిష్యామి చ లోకేఽస్మిన్మత్తో నాన్యస్తి కశ్చన ॥ ౧౧॥

వ్యతిరిక్తం చ మత్తోఽస్తి నాన్యస్కిఞ్చిత్సురేశ్వరాః ।
నిత్యోఽనిత్యోఽహమనఘా బ్రహ్మణాం బ్రహ్మణస్పతిః ॥ ౧౨॥

దక్షిణాఞ్చ ఉదఞ్చోఽహం ప్రాఞ్చః ప్రత్యఞ్చ ఏవ చ ।
అథశ్చోర్ధ్వం చ విదిశో దిశశ్చాహం సురేశ్వరాః ॥ ౧౩॥

సావిత్రి చాపి గాయత్రీస్త్రీ పుమానపుమానపి ।
త్రిష్టుబ్జగత్యనుష్టువ్ చ పంక్తిశ్చన్దస్త్రయీమయః ॥ ౧౪॥
సత్యోఽహం సర్వగః శాస్త్రస్త్రాగ్నిర్గౌర్యహం గురుః ।
గౌర్యహం గర్హ్వరం చాహం ద్యౌరహం జగతాం విభుః ॥ ౧౫॥

జ్యేష్ఠః సర్వసురశ్రేష్ఠో వరిష్ఠోఽహమపాంపతిః ।
ఆర్యోఽహం భగవానీశస్త్రేజోఽహం చాదిరప్యహమ్ ॥ ౧౬॥

ఋగ్వేదోఽహం యజుర్వేదః సామవేదోఽహమాత్మభూః ।
అథర్వణశ్చ మన్త్రోఽహం తథా చాఙ్గిరసో వరః ॥ ౧౭॥
ఇతిహాసపురాణాని కల్పోఽహం కల్పవానహమ్ ।
నారాశంసీ చ గాథాహం విద్యోపనిషదోఽస్మ్యహమ్ ॥ ౧౮॥

శ్లోకాః సూత్రాణి చైవాహమనువ్యాఖ్యానమేవ చ ।
వ్యాఖ్యానాని పరా విద్యా ఇష్టం హుతమథాహుతిః ॥ ౧౯॥

దత్తాదత్తమయం లోకః పరలోకఽహమక్షరః ।
క్షరః సర్వాణి భూతాని దాన్తిః శాన్తిరహం ఖగః ॥ ౨౦॥

గుహ్యోఽహం సర్వవేదేషు ఆరణ్యోహమజ్యోఽప్యహమ్ ।
పుష్కరం చ పవిత్రం చ మధ్యం చాహమతః పరమ్ ॥ ౨౧॥

బహిశ్చాహం తథా చాన్తః పురస్తాదహమవ్యయః ।
జ్యోతిశ్చాహం తమశ్చాహం తన్మాత్రాణీన్ద్రియాణ్యహమ్ ॥ ౨౨॥

బుద్ధిశ్చాహమహంకారో విషయాణ్యహమేవ హి ।
బ్రహ్మ విష్ణుర్మహేశోహముమా స్కన్తో వినాయకః ॥ ౨౩॥

ఇన్ద్రోఽగ్నిశ్చ యమశ్చాహం నిర్వతిర్వరుణోఽనిలః |
కుబేరోఽహం తథేశానో భూర్భువః స్వర్మహర్జనః || ౨౪ ||

తపః సత్యం చ పృథివీ చాపస్తేజోఽనిలోఽప్యహమ్ |
ఆకాశోఽహం రవిః సోమో నక్షత్రాణీ గ్రహస్తథా || ౨౫ ||

ప్రాణః కాలస్తథా మృత్యురమృతం భూతమప్యహమ్ |
భవ్యం భవిష్యత్కృతస్నుం చ విశ్వం సర్వాత్మకోఽప్యహమ్ || ౨౬ ||

ఓమాదౌ చ తథా మధ్యే భూర్భువః స్వస్థైవ చ |
తతోఽహం విశ్వరూపోఽస్మి శీర్షం చ జపతాం సదా || ౨౭ ||

అశితం పాయితం చాహం కృతం చాకృతమప్యహమ్ |
పరం చైవాపరం చాహమహం సర్వపరాయణః || ౨౮ ||

అహం జగద్ధితం దివ్యమక్షరం సూక్ష్మమవ్యయమ్ |
ప్రాజాపత్యం పవిత్రం చ సౌమ్యమగ్రాహ్యమగ్రియమ్ || ౨౯ ||

అహమేవోపసంహర్తా మహాగ్రాసౌజసాం నిధిః |
హృది యో దేవతాత్వేన ప్రాణత్వేన ప్రతిష్ఠితః || ౩౦ ||

శిరశ్చోత్తరతో యస్య పాదౌ దక్షిణతస్తథా |
యశ్చ సరోఽత్తరః సాక్షాదోఽక్కారోఽహం త్రిమాత్రకః || ౩౧ ||

ఊర్ధ్వం చోన్నామహే యస్మాదధశ్చాపనయామ్యహమ్ |
తస్మాదోఽక్కార ఏవాహమేకో నిత్యః సనాతనః || ౩౨ ||

ఋచో యజాంషి సామాని యో బ్రహ్మో యజ్ఞకర్మణీ |
ప్రణామహే బ్రాహ్మణేభ్యస్తేనాహం ప్రణవో మతః || ౩౩ ||

స్నేహో యథా మాంసపిణ్డం వ్యాప్నోతి వ్యాప్యయత్యపి |
సర్వాన్ లోకానహం తద్వత్సర్వవ్యాపీ తతోఽస్మ్యహమ్ || ౩౪ ||

బ్రహ్మో హరిశ్చ భగవానాద్యస్తం నోపలబ్ధవాన్ |
తతోఽన్యే చ సురా యస్మాదనంతోఽహమితీరితః || ౩౫ ||

గర్భజన్మజరామృత్యుసంసారభవసాగరాత్ |
తారయామి యతో భక్తం తస్మాత్తారోఽహమీరితః || ౩౬ ||

చతుర్విధేషు దేహేషు జీవత్వేన వసామ్యహమ్ |
సూక్ష్మో భూత్వా చ హృద్దేశే యత్తత్సూక్ష్మం ప్రకీర్తితః || ౩౭ ||

మహాతమసి మగ్నైభ్యో భక్తైభ్యో యత్ప్రకాశయే ।
 విద్యుద్వదతులం రూపం తస్మాద్విద్యుతమస్మ్యహమ్ ॥ ౩౮॥
 ఏక ఏవ యతో లోకాన్ విసృజామి సృజామి చ ।
 వివాసయామి గృహ్లామి తస్మాదేకోఽహమిశ్వరః ॥ ౩౯॥
 న ద్వితీయో యతస్తస్థే తురీయం బ్రహ్మ యత్స్వయమ్ ।
 భూతాన్యాత్మని సంహృత్య వైకో రుద్రో వసామ్యహమ్ ॥ ౪౦॥
 సర్వాంల్లోకాన్యదీశేహమీశినీభిశ్చ శక్తిభిః ।
 ఈశానమస్య జగతః స్వర్పశం చక్షురీశ్వరమ్ ॥ ౪౧॥
 ఈశానశ్చాస్మి జగతాం సర్వేషామపి సర్వదా ।
 ఈశానః సర్వవిద్యానాం యదీశానస్తతోఽస్మ్యహమ్ ॥ ౪౨॥
 సర్వభావాన్నిరీక్షేఽహమాత్మజ్ఞానం నిరీక్షయే ।
 యోగం చ గమయే తస్మాద్భగవాన్మహతో మతః ॥ ౪౩॥
 అజస్రం యచ్ఛ గృహ్లామి విసృజామి సృజామి చ ।
 సర్వాంల్లోకాన్వాసయామి తేనాహం వై మహేశ్వరః ॥ ౪౪॥
 మహాత్యాత్మజ్ఞానయోగైశ్వర్యే యస్తు మహీయతే ।
 సర్వాన్ భావాన్ పరిత్యజ్య మహాదేవశ్చ సోఽస్మ్యహమ్ ॥ ౪౫॥
 ఏషోఽస్మి దేవః ప్రదిశో ను సర్వాః
 పూర్వో హి జాతోస్మ్యహమేవ గర్భే ।
 అహం హి జాతశ్చ జనిష్యమాణః
 ప్రత్యగ్గనస్తిష్ఠతి సర్వతోముఖః ॥ ౪౬॥
 విశ్వతశ్చక్షురుత విశ్వతోముఖో
 విశ్వతోబాహురుత విశ్వతస్పాత్ ।
 సంవాహుభ్యాం ధమతి సమ్మతత్రై-
 ర్ధ్యావాభూమీ జనయన్దేవ ఏకః ॥ ౪౭॥
 వాలాగ్రమాత్రం హృదయస్య మధ్యే
 విశ్వం దేవం జాతవేదం వరేణ్యమ్ ।
 మామాత్మస్థం యేఽనుపశ్యన్తి ధీరా-
 న్నేషాం శాన్తిః శాశ్వతీ నేతరేషామ్ ॥ ౪౮॥

అహం యోనిమధితిష్ఠామి చైకో

మయేదం పూర్ణం పశ్చాచ్ఛిధం చ సర్వమ్ |

మామీశానం పురుషం దేవమీడ్యం విదిత్వా

నిచాయ్యేమాం శాన్తిమత్యస్తమేతి || ౪౯ ||

ప్రాణేష్వస్తర్మనసో లింగమాహు-

రస్మిన్కేధోఉఆ చ తృష్ణా క్షమా చ |

తృష్ణాం హిత్యా హేతుజాలస్య మూలం

బుద్ధ్యా చిత్తం స్థాపయిత్వా మయాహ |

ఏవం యే మాం ధ్యాయమానా భజంతే

తేషాం శాన్తిః శాశ్వతీ నేతరేషామ్ || ౫౦ ||

యతో వాచో నివర్తన్తే అప్రాప్య మనసా సహ |

ఆనందం బ్రహ్మ మాం జ్ఞాత్వా న బిభేతి కుతశ్చన || ౫౧ ||

శ్రుత్వేతి దేవా మద్వాక్యం కైవల్యజ్ఞానముత్తమమ్ |

జపన్తో మమ నామాని మమ ధ్యానపరాయణాః || ౫౨ ||

సర్వే తే స్వస్వదేహాన్తే మత్సాయుజ్యం గతాః పురా |

తతోఽగ్రే పరిదృశ్యన్తే పదార్థా మద్విభూతయః || ౫౩ ||

మయ్యేవ సకలం జాతం మయి సర్వం ప్రతిష్ఠితమ్ |

మయి సర్వం లయం యాతి తద్బ్రహ్మాద్వయమస్మ్యహమ్ || ౫౪ ||

అణోరణీయానహమేవ తద్వ-

న్మహానహం విశ్వమహం విశుద్ధః |

పురాతనోఽహం పురుషోఽహమీశో

హిరణ్యయోఽహం శివరూపమస్మి || ౫౫ ||

అపాణిపాదోఽహమచిన్త్యశక్తిః

పశ్యామ్యచక్షుః స శ్చౌణోమ్యకర్ణః |

అహం విజానామి వివిక్తరూపో

న చాస్తి వేత్తా మమ చిత్సదాహమ్ || ౫౬ ||

వేదైరశ్చైరహమేవ వేద్యో

వేదాన్తకృద్వేదవిదేవ చాహమ్ |

న పుణ్యపాపే మమ నాస్తి నాశో

న జన్మ దేహాన్ద్రియబుద్ధిరస్తి || ౫౭||

న భూమిరాపో న చ వహ్నిరస్తి

న చానిలో మేఽస్తి న మే నభశ్చ |

ఏవం విదిత్వా ఏవం మాం తత్త్వతో వేత్తి యస్తు రామ మహామై
పరమాత్మరూపం

గుహాశయం నిష్కలమద్వితీయమ్ || ౫౮ ||

సమస్తసాక్షిం సదసద్విహీనః

ప్రయాతి శుద్ధం పర్మాత్మరూపమ్ || ౫౯ ||

ఏవం మాం తత్త్వతో వేత్తి యస్తు రామ మహామతే |

స ఏవ నాన్య లోకేషు కైవల్యఫలమశ్నుతే || ౬౦ ||

ఇతి శ్రీపద్మపురాణే ఉపరిభాగే శివగీతానూపనిషత్సు

బ్రహ్మవిద్యాయాం యోగశాస్త్రే శివరాఘవసంవాదే

విభూతియోగో నామ షష్ఠోఽధ్యాయః || ౬ ||

అథ సప్తమోఽధ్యాయః ||

శ్రీరామ ఉవాచ ||

భగవన్యన్మయా పృష్టం తత్తదైవ స్థితం విభో |

అత్రోత్తరం మయా లబ్ధం త్వతో వైవ మహేశ్వర || ౧ ||

పరిచ్ఛిన్నపరీమాణే దేహే భగవతస్తవ |

ఉత్పత్తిః పచ్చభూతానాం స్థితిర్వా విలయః కథమ్ || ౨ ||

స్వస్వాధికారసంబధ్ధాః కథం నామ స్థితాః సురాః |

తే సర్వే కథం దేవ భువనాని చతుర్థశ || ౩ ||

త్వత్తః శ్రుత్వాపి దేవత్ర సంశయో మే మహానభూత్ |

అప్రత్యాయితచిత్తస్య సంశయం ఛేత్తుమర్హసి || ౪ ||

శ్రీభగవానువాచ ||

వటబీజేఽతిసూక్ష్మేఽపి మహావటతరుర్యథా |

సర్వదాస్తేఽన్యథా వృక్షః కుత ఆయాతి తద్వద || ౫ ||

తద్వన్మమ తనౌ రామ భూతానామాగతిర్లయః ।
 మహాసైన్ధవపిణ్డోఽపి జలే క్షిప్తో విలీయతే ॥ ౬ ॥
 న దృశ్యతే పునః పాకాత్కుత ఆయాతి పూర్వవత్ ।
 ప్రాతఃప్రాతర్నృథాఽఽలోకో జాయతే సూర్యమణ్డలాత్ ॥ ౭ ॥
 ఏవం మత్తో జగత్సర్వం జాయతేఽస్తి విలీయతే ।
 మయ్యేవ సకలం రామ తద్వజ్ఞానీహి సువ్రత ॥ ౮ ॥

శ్రీరామ ఉవాచ ॥

కథితేఽపి మహాభాగ దిగ్బడస్య యథా దిశి ।
 నివర్తతే భ్రమో నైవ తద్వన్మమ కరోమి కిమ్ ॥ ౯ ॥

శ్రీభగవానువాచ ॥

మయి సర్వం యథా రామ జగదేతచ్ఛరాచరమ్ ।
 వర్తతే తద్దర్శయామి న ద్రష్టుం క్షమతే భవాన్ ॥ ౧౦ ॥
 దివ్యం చక్షుః ప్రదాస్యామి తుభ్యం దశరథాత్మజ ।
 తేన పశ్య భయం త్యక్త్వా మత్తేజోమణ్డలం ద్రువమ్ ॥ ౧౧ ॥
 న చర్మచక్షుషా ద్రష్టుం శక్యతే మామకం మహాః ।
 సరేణ వా సురేణాపి తన్మమానుగ్రహం వినా ॥ ౧౨ ॥

సూత ఉవాచ ॥

ఇత్యుక్త్వా ప్రదదౌ తస్మై దివ్యం చక్షుర్మహేశ్వరః ।
 అథాదర్శయదేతస్మై వక్త్రం పాతాలసంనిభమ్ ॥ ౧౩ ॥
 విద్యుత్కౌటిప్రభం దీప్తమతిభీమం భయావహమ్ ।
 తద్దృష్టైవ భయాద్రామో జానుభ్యామవనిం గతః ॥ ౧౪ ॥
 ప్రణమ్య దణ్డవదూభామౌ తుష్టావ చ పునః పునః ।
 అథోత్థాయ మహావీరో యావదేవ ప్రపశ్యతి ॥ ౧౫ ॥
 వక్త్రం పురభిదస్తత్ర అన్తర్భ్రహ్మాణ్డకోటయః ।
 చటకా ఇవ లక్ష్మ్యనే జ్వాలామాలాసమాకులాః ॥ ౧౬ ॥
 మేరుమన్దరవిన్ధ్యాద్యా గిరయః సప్తసాగరాః ।
 దృశ్యన్తే చన్ద్రసూర్యాద్యాః పఞ్చ భూతాని తే సురాః ॥ ౧౭ ॥

అరణ్యాని మహానాగా భువనాని చతుర్దశ |
 ప్రతిబ్రహ్మాండామేవం తద్బ్రహ్మాండా దశరథాత్మజః || ౧౮ ||
 సురాసురాణాం సంగ్రామస్తత్ర పూర్వాపరానపి |
 విష్ణోర్దశావతారాంశ్చ తత్తత్కర్మాణ్యపి ద్విజాః || ౧౯ ||
 పరాభవాంశ్చ దేవానాం పురదాహం మహేశితుః |
 ఉత్పద్యమానానుత్పన్నాన్సర్వానపి వినశ్యతః || ౨౦ ||
 దృష్ట్వా రామో భయావిప్లవః ప్రణనామ పునః పునః |
 ఉత్పన్నతత్త్వజ్ఞానోఽపి బభూవ రఘునందనః || ౨౧ ||
 అథోపనిషదాం సారైరర్థైస్తుష్టావ శంకరమ్ || ౨౨ ||
 శ్రీరామ ఉవాచ ||
 దేవ ప్రపన్నార్తిహర ప్రసీద
 ప్రసీద విశ్వేశ్వర విశ్వవన్ద్య |
 ప్రసీద గంగాధర చన్ద్రమాతే
 మాం త్రాహి సంసారభయాదనాథమ్ || ౨౩ ||
 త్వత్తో హి జాతం జగదేతదీశ
 త్వయ్యేవ భూతాని వసన్తి నిత్యమ్ |
 త్వయ్యేవ శంభో విలయం ప్రయాన్తి
 భూమౌ యథా వృక్షలతాదయోఽపి || ౨౪ ||
 బ్రహ్మాన్య రుద్రాశ్చ మరుద్గణాశ్చ
 గన్ధర్వయక్షాఽసురసిద్ధసజ్జాః |
 గంగాది నద్యో వరుణాలయాశ్చ
 వసన్తి శూలింస్తవ వక్త్రయన్త్రే || ౨౫ ||
 త్వస్మాయయా కల్పితమిన్ద్రమాతే
 త్వయ్యేవ దృశ్యత్వముపైతి విశ్వమ్ |
 భ్రాన్త్యా జనః పశ్యతి సర్వమేత-
 చ్చుక్తో యథా రౌప్యమహిం చ రజ్జౌ || ౨౬ ||
 తేజోభిరాపూర్య జగత్పమన్తం
 ప్రకాశమానః కురుషే ప్రకాశమ్ |
 వినా ప్రకాశం తవ దేవదేవ

న దృశ్యతే విశ్వమిదం క్షణేన ॥ ౨౭ ॥

అల్పాశ్రయో నైవ బృహస్పత్యం
ధత్తేఽణురేకో న హి విన్ధ్యశైలమ్ ।

త్వద్వక్త్రమాత్రే జగదేతదస్తి
త్వన్మాయయైవేతి వినిశ్చినోమి ॥ ౨౮ ॥

రజ్జౌ భుజిగ్గో భయదో యథైవ
న జాయతే నాస్తి న చైతి నాశమ్ ।

త్వన్మాయయా కేవలమాత్రరూపం
తథైవ విశ్వం త్వయి నీలకణ్ణ ॥ ౨౯ ॥

విచార్యమాణే తవ యచ్ఛరీర-
మాధారభావం జగతాముపైతి ।

తదప్యయశ్యం మదవిద్యయైవ
పూర్ణశ్చిదానదమయో యతస్త్వమ్ ॥ ౩౦ ॥

పూజ్యేష్టపూర్తాదివరక్రియాణాం
భోక్తుః ఫలం యచ్ఛసి విశ్వమేవ ।

మృషైతదేవం వచనం పురారే
త్వత్తోఽస్తి భిన్నం న చ కిఞ్చిదేవ ॥ ౩౧ ॥

అజ్ఞానమూఢా మునయో వదన్తి
పూజోపచారాదిబహిఃక్రియాభిః ।

తోషం గిరీశో భజతీతి మిథ్యా
కుతస్త్వమూర్తస్య తు భోగలిప్సా ॥ ౩౨ ॥

కిఞ్చిద్దలం వా చులకోదకం వా
యస్త్యం మహేశ ప్రతిగృహ్య దత్సే ।

త్రైలోక్యలక్ష్మీమపి యజ్జనేభ్యః
సర్వం త్వవిద్యాకృతమేవ మన్యే ॥ ౩౩ ॥

వ్యాప్నోషి సర్వా విదిశో దిశశ్చ
త్వం విశ్వమేకః పురుషః పురాణః ।

నష్టేఽపి తస్మింస్తవ నాస్తి హాని-
ర్ఘటే వినష్టే నభసో యథైవ ॥ ౩౪ ॥

యథైకమాకాశగమర్కబిమ్బం
 క్షుద్రేషు పాత్రేషు జలాన్వితేషు ।
 భజత్యనేకప్రతిబిమ్బభావం
 తథా త్వమన్తఃకరణేషు దేవ ॥ 3౫॥

సంసర్జనే వాఽప్యవనే వినాశే
 విశ్వస్య కింఞ్చిత్తవ నాస్తి కార్యమ్ ।
 అనాదిభిః ప్రాణభృతామదృష్టైః-
 స్తథాపి తత్స్వప్నవదాతనోషి ॥ 3౬॥

స్థూలస్య సూక్ష్మస్య జడస్య భోగో
 దేహస్య శంభో న చిదం వినాస్తి ।
 అతస్త్వదారోపణమాతనోతి
 శ్రుతిః పురారే సుఖదుఃఖయోః సదా ॥ 3౭॥

నమః సచ్ఛిదామ్నోధిహంసాయ తుభ్యం
 నమః కాలకాలాయ కాలాత్మకాయ ।
 నమస్తే సమస్తాఘసంహారకర్త్రే
 నమస్తే మృషాచిత్తవృత్త్యైకభోక్త్రే ॥ 3౮॥

సూత ఉవాచ ॥

ఏవం ప్రణమ్య విశ్వేశం పురతః ప్రాజ్ఞులిః స్థితః ।
 ఏస్మింతః పరమేశానం జగద రఘునన్ధనః ॥ 3౯॥

శ్రీరామ ఉవాచ ॥

ఉపసంహర విశ్వాత్మన్విశ్వరూపమిదం తవ ।
 ప్రతీతం జగదైకాత్మ్యం శంభో భవదనుగ్రహాత్ ॥ ౪౦॥

శ్రీభగవానువాచ ॥

పశ్య రామ మహాబాహో మత్తో నానోఽస్తి కశ్చన ॥ ౪౧॥

సూత ఉవాచ ॥

ఉత్సుక్త్యైవోపసంజప్తే స్వదేహే దేవతాదికాన్ ।
 మీలితాక్షః పునర్హ్రద్యావద్రామః ప్రపశ్యతి ॥ ౪౨॥

తావదేవ గిరేః శ్చృణ్వే వ్యాఘ్రుచర్మోపరి స్థితమ్ ।

దదర్శ పశ్చాదనం నీలకణ్ఠం త్రిలోచనమ్ ॥ ౪౩॥

వ్యాఘ్రచర్మామృరధరం భూతిభూషితవిగ్రహమ్ ।
ఫణికక్కుణభూషాఢ్యం నాగయజ్ఞోపవీతినమ్ ॥ ౪౪॥

వ్యాఘ్రచర్మోత్తరీయం చ విద్యుత్పిక్లజటాధరమ్ ।
ఏకాకినం చంద్రమౌలిం వరేణ్యమభయప్రదమ్ ॥ ౪౫॥

చతుర్భుజం ఖణ్డపరశుం మృగహస్తం జగత్పతిమ్ ।
అథాఙ్గాయా పురస్తస్య ప్రణమ్యోపవివేశ సః ॥ ౪౬॥

అథాహ రామం దేవేశో యద్యత్ప్రస్తుమభీచ్ఛసి ।
తత్సర్వం పృచ్ఛ రామ త్వం మత్తో నాన్యోఽస్తి తే గురుః ॥ ౪౭॥

ఇతి శ్రీపద్మపురాణే ఉపరిభాగే శివగీతాసూపనిషత్సు
బ్రహ్మవిద్యాయాం యోగశాస్త్రే శివరాఘవసంవాదే
విశ్వరూపదర్శనం నామ సప్తమోఽధ్యాయః ॥ ౭ ॥

అథ అష్టమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీరామ ఉవాచ ॥

పాశ్చాభౌతికదేహస్య చోత్పత్తిర్విలయః స్థితిః ।
స్వరూపం చ కథం దేవ భగవన్వక్తుమర్హసి ॥ ౧॥

శ్రీరామ ఉవాచ ॥

పాశ్చాభౌతికదేహస్య చోత్పత్తిర్విలయః స్థితిః ।
స్వరూపం చ కథం దేవ భగవన్వక్తుమర్హసి ॥ ౧॥

శ్రీభగవానువాచ ॥

పశ్చాభూతైః సమారబ్ధో దేహోఽయం పాశ్చాభౌతికః ।
తత్ర ప్రదానం పృథివీ శేషాణాం సహకారితా ॥ ౨॥

జరాయుజోఽణ్ణజశ్చైవ స్వేదజశ్చోద్భిజస్తథా ।
ఏవం చతుర్విధః ప్రోక్తో దేహోఽయం పాశ్చాభౌతికః ॥ ౩॥

మానసస్తు పరః ప్రోక్తో దేవానామేవ సంస్మృతః ।
తత్ర వక్ష్యే ప్రథమతః ప్రధానత్వాజ్జరాయుజమ్ ॥ ౪॥

శుక్రశోణితసంభూతా వృత్తిరేవ జరాయుజః ।
 స్త్రీణాం గర్భాశయే శుక్రమృతుకాలే విశేద్యదా ॥ ౫॥
 యోషితో రజసా యుక్తం తదేవ స్యాజ్జరాయుజమ్ ।
 బాహుల్యాద్రజసా స్త్రీ స్యాచ్ఛుక్రాధిక్యే పుమాన్భవేత్ ॥ ౬॥
 శుక్రశోణితయోః సామ్యే జాయతే చ నపుంసకః ।
 ఋతుస్నాతా భవేన్నారీ చతుర్థే దివసే తతః ॥ ౭॥
 ఋతుకాలస్తు నిర్దిష్ట ఆషోడశదినావధి ।
 తత్రాయుగ్మదినే స్త్రీ స్యాత్పుమాన్యుగ్మదినే భవేత్ ॥ ౮॥
 షోడశే దివసే గర్భో జాయతే యది సుభ్రువః ।
 చక్రవర్తి భవేద్రాజా జాయతే నాత్ర సంశయః ॥ ౯॥
 ఋతుస్నాతా యస్య పుంసః సాకాఙ్గం ముఖమీక్షతే ।
 తదాకృతిర్భవేదర్భస్తత్వశ్యేత్వాస్వమినో ముఖమ్ ॥ ౧౦॥
 యాఽస్తి చర్మావృత్తిః సూక్ష్మా జరాయుః సా నిగద్యతే ।
 శుక్రశోణితయోర్వ్యోగస్తస్మిన్నేవ భవేద్యతః ।
 తత్ర గర్భో భవేద్యస్మాత్తేన ప్రోక్తో జరాయుజః ॥ ౧౧॥
 అణ్ణజాః పక్షిసర్పాద్యాః స్వేదజా మశకాదయః ।
 ఉద్భిజ్జాస్త్పణగుల్మ్యాద్యా మానసాశ్చ సురర్షయః ॥ ౧౨॥
 జన్మకర్మవశాదేవ నిషిక్తం స్మరమన్దిరే ।
 శుక్రం రజఃసమాయుక్తం ప్రథమే మాసి తద్ధ్రవమ్ ॥ ౧౩॥
 బుద్బుధం కలలం తస్మాత్తతః పేశీ భవేదిదమ్ ।
 పేశీఘనం ద్వితీయే తు మాసి పిణ్డః ప్రజాయతే । ౧౪॥
 కరాఙ్గీశీర్షకాదీని తృతీయే సంభవన్తి హి ।
 అభివ్యక్తిశ్చ జీవస్య చతుర్థే మాసి జాయతే ॥ ౧౫॥
 తతశ్చలతి గర్భోఽపి జనన్యా జఠరే స్వతః ।
 పుత్రశ్చేద్దక్షిణే పార్శ్వే కన్యా వామే చ తిష్ఠతి ॥ ౧౬॥
 నపుంసకస్తూదరస్య భాగే తిష్ఠతి మధ్యతః ।
 అతో దక్షిణపార్శ్వే తు శేతే మాతా పుమాన్యది ॥ ౧౭॥

అజ్గప్రత్యక్షభాగాశ్చ సూక్ష్మాః స్యుర్మగపత్తదా ।
 విహాయ శ్మశ్రుదస్తాదీజ్ఞాన్మానస్తరసంభవాన్ ॥ ౧౮॥
 చతుర్థే వ్యక్తతా తేషాం భావానామపి జాయతే ।
 పుంసాం స్థైర్యాదయో భావా భీరుత్వాద్యాస్తు యోషితామ్ ॥ ౧౯॥
 నపుంసకే చ తే మిశ్రా భవన్తి రఘునన్దన ।
 మాతృజం చాస్య హృదయం విషయానభికాజ్ఞతి ॥ ౨౦॥
 తతో మాతుర్మనోఽభీష్టం కుర్యాద్ధర్మవివృద్ధయే ।
 తాం చ ద్విహృదయాం నారీమాహుర్దౌహృదీనీం తతః ॥ ౨౧॥
 అదానాద్దౌహృదానాం స్యుర్గర్భస్య వ్యజ్జితాదయః ।
 మాతుర్వద్విషయే లోభస్తదార్తో జాయతే సుతః ॥ ౨౨॥
 ప్రబుద్ధం పఞ్చమే చిత్తం మాంసశోణితపుష్టతా ।
 షష్ఠేఽస్థిస్నాయునఖరకేశలోమవివిక్తతా ॥ ౨౩॥
 బలవర్ణా చోపచితౌ సప్తమే త్వజ్జిహ్వారణ్ణతా ।
 పాదాన్తరితహస్తాభ్యాం శ్రోత్రరన్ధ్రే పిథాయ సః ॥ ౨౪॥
 ఉద్విగ్నో గర్భసంవాసాదస్తి గర్భలయాన్వితః ॥ ౨౫॥
 ఆవిర్భూతప్రబోధోఽసౌ గర్భదుఃఖాదీసంయుతః ।
 హా కష్టమితి నిర్విణ్ణః స్వాత్మానం శోశుచీత్సథ ॥ ౨౬॥
 అనుభూతా మహాసహ్యాః పురా మర్మచ్ఛిదోఽసకృత్ ।
 కరంభవాలుకాస్తప్తాశ్చాదహ్యాన్తాసుఖాశయాః ॥ ౨౭॥
 జఠరానలసంతప్తపితౌఖ్యరసవిప్లవః ।
 గర్భాశయే నిమగ్నం తు దహన్త్యతిభృశం తు మామ్ ॥ ౨౮॥
 ఉదర్యకృమివక్త్రాణి కూటశాల్యలికణ్ణకైః ।
 తుల్యాని చ తుదన్త్యార్తం పార్శ్వస్థిక్రకచార్ధితమ్ ॥ ౨౯॥
 గర్భే దుర్గన్ధభూయిష్ఠే జఠరాగ్నిప్రదీపితే ।
 దుఃఖం మయాప్తం యత్తస్మాత్కనీయః కుమ్భపాకజమ్ ॥ ౩౦॥
 పూయాస్యక్లేష్మపాయిత్వం వాగ్తాశిత్వం చ యదభవేత్ ।
 అశుచౌ కృమిభావశ్చ తత్ప్రాప్తం గర్భశాయినా ॥ ౩౧॥

గర్భశయ్యాం సమారుహ్య దుఃఖం యాదృజ్ మయాపి తత్ |
నాతిశేతే మహాదుఃఖం నిఃశేషనరకేషు తత్ || 3౨||

ఏవం స్మరన్పురా ప్రాప్తా నానాజాతీశ్చ యాతనాః |
మోక్షోపాయమభిధ్యాయన్వర్తతేఽభ్యాసతత్పరః || 33||

అష్టమే త్వకన్సృతీ స్యాతామోజస్తేజశ్చ హృద్భవమ్ |
శుభ్రమాపీతరక్తం చ నిమిత్తం జీవితం మతమ్ || 3౪||

మాతరం చ పునర్గర్భం చఞ్చలం తత్ప్రధావతి |
తతో జాతోఽష్టమే గరోభీ న జీవతోజసోజ్ఞితః || 3౫||

కించితకాలమవస్థానం సంస్కారాత్ప్రీడితాఙ్గవత్ |
సమయః ప్రసవస్య స్యాన్మానేషు నవమాదిషు || 3౬||

మాతురస్రవహాం నాడీమాశ్రిత్యాన్వవతారితా |
నాభిస్థనాడీ గర్భస్య మాత్రాహారరసావహా |
తేన జీవతి గరోభేఽపి మాత్రాహారేణ పోషితః || 3౭||

అస్థియన్త్రవినిష్పిష్టః పతితః కుక్షివర్తనా |
మేదోఽస్పర్దిగ్గసర్వాణ్ణో జరాయుపుటసంవృతః || 3౮||

నిష్కామనన్భృశదుఃఖార్తో రుదన్సుచైచైరథోముఖః |
యన్త్రాదేవ వినిర్ముక్తః పతత్స్యతానశాయ్యుత || 3౯||

అకించితకస్తథా బాలో మాంసపేశినమాస్థితః |
శ్వమార్జారాదిదంష్ట్రీభ్యో రక్ష్యతే దణ్డపాణిభిః || ౪౦||

పితృవద్రాక్షసం వేత్తి మాతృవడ్డాకినీమపి |
పూయం పయోవదజ్ఞానాద్ధీర్ఘకష్టం తు శైశవమ్ || ౪౧||

శ్లేష్మణా పిహితా నాడీ సుషుమ్నా యావదేవ హి |
వ్యక్తవర్ణం చ వచనం తావద్వక్తుం న శక్యతే || ౪౨||

అత ఏవ చ గర్భేఽపి రోదితుం నైవ శక్యతే || ౪3||

దృష్టోఽథ యావనం ప్రాప్య మన్మథజ్వరవిహ్వలః |
గాయత్యకస్మాదుచైస్తు తథా కస్మాచ్చ వల్గతి || ౪౪||

ఆరోహతి తరూన్వేగాచ్ఛాన్తానుద్వేజయత్యపి |

కామక్రోధమదాన్ధః సన్న కాంశ్చిదపి వీక్షతే ॥ ౪౫॥

అస్థిమాంసశిరాలాయా వామాయా మన్మథాలయే ।

ఉత్తానపూతిమణ్ణూకపాటితోదరసన్నిభే ।

ఆసక్తః స్మరబాణార్త ఆత్మనా దహ్యతే భృశమ్ ॥ ౪౬॥

అస్థిమాంసశిరాత్వగభ్యః కిమన్యద్వర్తతే వపుః ।

వామానాం మాయయా మూఢో న కించిద్వీక్షతే జగత్ ॥ ౪౭॥

నిర్గతే ప్రాణపవనే దేహో హంత మృగీదృశః ।

యథాహి జాయతే నైవ వీక్ష్యతే పఞ్చషైర్దినైః ॥ ౪౮॥

మహాపరిభవస్థానం జరాం ప్రాప్య్యాతిదుఃఖితః ।

శ్లేష్మణా పిహితోరస్కా జగ్ధమన్నం న జిర్యతి ॥ ౪౯॥

సన్నదన్తో మన్దదృష్టిః కటుతిక్తకషాయభుక్ ।

వాతభుగ్నుకటిగ్రీవకరోరుచరణోఽబలః ॥ ౫౦॥

గదాయుతసమావిష్టః పరిత్యక్తః స్వబన్ధుభిః ।

నిఃశౌచో మలదిగ్ధాఙ్గ ఆలిజీతవరోషితః ॥ ౫౧॥

ధ్యాయన్నసులభానోభిగాన్కేవలం వర్తతే చలః ।

సర్వేష్టియక్రియాలోపాధస్యతే బాలకైరపి ॥ ౫౨॥

తతో మృతిజదుఃఖస్య దృష్టాన్తో నోపలభ్యతే ।

యస్మాద్భిభ్యతి భూతాని ప్రాప్తాన్యపి పరాం రుజమ్ ॥ ౫౩॥

సీయతే మృత్యునా జన్తుః పరిష్వక్తోఽపి బన్ధుభిః ।

సాగరాన్తర్జలగతో గరుడేనేవ పన్నగః ॥ ౫౪॥

హా కాన్తే హా ధనం పుత్రాః క్రన్తమానః సుదారుణమ్ ।

మణ్ణూక ఇవ సర్పేణ మృత్యునా సీయతే నరః ॥ ౫౫॥

మర్మసూన్మథ్యమానేషు ముచ్యమానేషు సంధిషు ।

యద్దుఃఖం మ్రియమాణస్య స్మర్యతాం తన్ముముక్షుభిః ॥ ౫౬॥

దృష్టావాక్షిప్యమాణాయాం సంజ్ఞయా హ్రీయమాణయా ।

మృత్యుపాశేన బద్ధస్య త్రాతా నైవోపలభ్యతే ॥ ౫౭॥

సంరుధ్యమానస్తమసా మచ్ఛిత్తమివావిశన్ ।

ఉపాహూతస్తదా జ్ఞాతీనీక్షతే దీనచక్షుషా ॥ ౫౮॥

అయః పాశేన కాలేన స్నేహపాశేన బన్ధుభిః ।

ఆత్మానం కృష్యమాణం తం వీక్షతే పరితస్తథా ॥ ౫౯॥

హిక్కయా బాధ్యమానస్య శ్వాసేన పరిశుష్యతః ।

మృత్యునాకృష్యమాణస్య న ఖల్వస్తి పరాయణమ్ ॥ ౬౦॥

సంసారయన్త్రమారూఢో యమదూతైరధిష్ఠితః ।

క్వ యాస్యామీతి దుఃఖార్తః కాలపాశేన యోజితః ॥ ౬౧॥

కిం కరోమి క్వ గచ్ఛామి కిం గృహ్లామి త్యజామి కిమ్ ।

ఇతి కర్తవ్యతామూఢః కృచ్ఛాద్దేహాత్త్యజత్యసూన్ ॥ ౬౨॥

యాతనాదేహానంబద్ధో యమదూతైరధిష్ఠితాః ।

ఇతో గత్వానుభవతి యా యాస్తా యమయాతనాః ।

తాసు యల్లభతే దుఃఖం తద్వక్తుం క్షమతే కుతః ॥ ౬౩॥

కర్పూరచన్దనాద్యైస్తు లిప్యతే సతతం హి యత్ ।

భూషణైర్భూష్యతే చిత్రైః సువస్త్రైః పరివార్యతే ॥ ౬౪॥

అస్పృశ్యం జాయతేఽప్రేక్ష్యం జీవత్యక్తం సదా వపుః ।

నిష్కానయన్తి నిలయాత్క్షణం న స్థాపయన్త్యపి ॥ ౬౫॥

దహ్యతే చ తతః కాష్ఠైస్తద్భస్మ క్రియతే క్షణాత్ ।

భక్ష్యతే వా సృగాలైశ్చ గృధ్రకుక్కరవాయసైః ।

పునర్న దృశ్యతే సోఽథ జన్మకోటిశతైరపి ॥ ౬౬॥

మాతా పితా గురుజనః స్వజనో మమేతి

మాయోపమే జగతి కస్య భవేత్ప్రతిజ్ఞా ।

ఏకో యతో వ్రజతో కర్మపురఃసరోఽయం

విశ్రామవృక్షసదృశః ఖలు జీవలోకః ॥ ౬౭॥

సాయం సాయం వాసవృక్షం సమేతాః

ప్రాతః ప్రాతస్తేన తేన ప్రయాన్తి ।

త్యక్తైవనోన్యం తం చ వృక్షం

విహక్ణో యద్వత్తద్వజ్ఞాతయోఽజ్ఞాతయశ్చ ॥ ౬౮॥

మృతిబీజం భవేజ్జన్మ జన్మబీజం భవేన్మృతిః ।

ఘటయన్త్రవదశ్రాన్తో బమ్భుమీత్యనిశం నరః ॥ ౬౯ ॥

గర్భే పుంసః శుక్రపాతాద్యదుక్తం మరణావధి ।
తదేతస్య మహావ్యాధేర్మృత్యో నాన్యోఽస్తి భేషజమ్ ॥ ౭౦ ॥

ఇతి శ్రీపద్మపురాణే ఉపరిభాగే శివగీతాసూపనిషత్సు
బ్రహ్మవిద్యాయాం యోగశాస్త్రే శివరాఘవసంవాదే
పిఠోత్పత్తికథనం నామాష్టమోఽధ్యాయః ॥ ౮ ॥

అథ నవమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీభగవానువాచ ॥

దేహస్వరూపం వక్ష్యామి శ్రుణుష్వావహితో నృప ।
మత్తో హి జాయతే విశ్వం మయైవైతత్ప్రధార్యతే ।
మయ్యేవేదమధిష్ఠానే లీయతే శుక్తిరౌప్యవత్ ॥ ౧ ॥

అహం తు నిర్మలః పూర్ణః సచ్చిదానందవిగ్రహః ।
అసంగో నిరహంకారః శుద్ధం బ్రహ్మ సనాతనమ్ ॥ ౨ ॥

అనాద్యవిద్యాయుక్తః సన్ జగత్కారణతాం వ్రజే ॥ ౩ ॥

అనిర్వాచ్యా మహావిద్యా త్రిగుణా పరిణామినీ ।
రజః సత్త్వం తమశ్చేతి త్రిగుణాః పరికీర్తితాః ॥ ౪ ॥

సత్త్వం శుక్లం సమాదిప్తం సుఖజ్ఞానాస్పదం నృణామ్ ।
దుఃఖాస్పదం రక్తవర్ణం చఞ్చలం చ రజో మతమ్ ॥ ౫ ॥

తమః కృష్ణం జడం ప్రోక్తముదాసీనం సుఖాదిషు ॥ ౬ ॥

అతో మమ సమాయోగాచ్ఛక్తిః సా త్రిగుణాత్మికా ।
అధిష్ఠానే తు మయ్యేవ భజతే విశ్వరూపతామ్ ।
శుక్తై రజతవద్రజ్ఞౌ భుజ్గ్తో యద్వదేవ తు ॥ ౭ ॥

ఆశాశాదీని జాయన్తే మత్తో భూతాని మాయయా ।
తైరారభ్యమిదం విశ్వం దేహోఽయం పాఞ్చభౌతికః ॥ ౮ ॥

పితృభ్యామశితాదన్నాత్క్షతోశం జాయతే వపుః ।
స్నాయవోఽస్థినీ మజ్జా చ జాయన్తే పితృతస్తథా ॥ ౯ ॥

త్వష్టాంశోణితమితి మాతృతశ్చ భవన్తి హి ।
 భావాః స్యుః షడ్విధాస్తస్య మాతృజాః పితృజాస్తథా ।
 రసజా ఆత్మజాః సత్త్వసంభూతాః స్వాత్మజాస్తథా ॥ ౧౦ ॥
 మృదవః శోణితం మేదో మజ్జా ప్లిహో యకృద్గుదమ్ ।
 హృన్నాభీత్యేవమాద్యాస్తు భావా మాతృభవా మతాః ॥ ౧౧ ॥
 శ్మశ్రులోమకచస్నాయుశిరాధమనయో నఖాః ।
 దశనాః శుక్రమిత్యాద్యాః స్థిరాః పితృసముదభవాః ॥ ౧౨ ॥
 శరీరోపచితిర్వర్ణో వృద్ధిస్తుష్టిర్బలం స్థితిః ।
 అలోలుపత్వముత్సాహ ఇత్యాది రసజం విదుః ॥ ౧౩ ॥
 ఇచ్ఛా ద్వేషః సుఖం దుఃఖం ధర్మాధర్మౌ చ భావనా ।
 ప్రయత్నో జ్ఞానమాయుశ్చేన్ద్రియాణీత్యేవమాతృజాః ॥ ౧౪ ॥
 జ్ఞానేన్ద్రియాణి శ్రవణం స్పర్శనం దర్శనం తథా ।
 రసనం ప్రాణమిత్యాహుః పంచ తేషాం తు గోచరాః ॥ ౧౫ ॥
 శబ్దః స్పర్శస్తథా రూపం రసో గంధ ఇతి క్రమాత్ ।
 వాక్కరాక్ష్యగుదోపస్థాన్యాహుః కర్మేన్ద్రియాణి హి ॥ ౧౬ ॥
 వచనాదానగమనవిసర్గరతయః క్రమాత్ ।
 కర్మేన్ద్రియాణాం జాసీయాన్మనశ్చైవోభయాత్మకమ్ ॥ ౧౭ ॥
 క్రియాస్తేషాం మనోబుద్ధిరహంకారస్తతః పరమ్ ।
 అన్తఃకరణమిత్యాహుశ్చిత్తం చేతి చతుష్టయమ్ ॥ ౧౮ ॥
 సుఖం దుఃఖం చ విషయౌ విజ్ఞేయౌ మనసః క్రియాః ।
 స్మృతిభీతివికల్పాద్యా బుద్ధిః స్యాన్నిశ్చయాత్మికా ।
 అహం మమేత్యహంకారశ్చిత్తం చేతయతే యతః ॥ ౧౯ ॥
 సత్త్వాఖ్యమన్తఃకరణం గుణభేదాస్త్రిధా మతమ్ ।
 సత్త్వం రజస్తమ ఇతి గుణాః సత్త్వాత్తు సాత్త్వికాః ॥ ౨౦ ॥
 ఆస్తిక్యశుద్ధిధర్మైకమతిప్రభృతయో మతాః ।
 రజసో రాజసా భావాః కామక్రోధమదాదయః ॥ ౨౧ ॥
 నిద్రాలస్యప్రమాదాది వఞ్చనాద్యాస్తు తామసాః ।
 ప్రసన్నేన్ద్రియతారోగ్యానాలస్యాద్యాస్తు సత్త్వజాః ॥ ౨౨ ॥

దేహో మాత్రాత్మకస్తస్మాదాదతే తద్గుణానిమాన్ |
 శబ్దః శ్రోత్రం ముఖరతా వైచిత్ర్యం సూక్ష్మతా ధృతిః || ౨౩||
 బలం చ గగనాద్వాయోః స్పర్శశ్చ స్పర్శనేన్ద్రియమ్ |
 ఉష్ణేపణమపక్షేపాకుఞ్చనే గమనం తథా || ౨౪||
 ప్రసారణమితిమాని పఞ్చ కర్మాణి రూక్షతా |
 ప్రాణాపానౌ తథా వ్యానసమానోదానసంజ్ఞకాన్ || ౨౫||
 నాగః కూర్మశ్చ కృకలో దేవదత్తో ధనజ్ఞాయః |
 దశైతా వాయువికృతీస్తథా గృహ్లాతి లాఘవమ్ || ౨౬||
 తేషాం ముఖ్యతరః ప్రాణో నాభేః కణ్ఠాదవస్థితః |
 చరత్యసౌ నాసికయోర్నాభౌ హృదయపఞ్చజే || ౨౭||
 శబ్దోచ్ఛారణనిశ్వాసోచ్ఛ్వాసాదేరపి కారణమ్ || ౨౮||
 అపానస్తు గుదే మేథ్రే కటిజఙ్ఘోదరేష్వపి |
 నాభికణ్ఠే వంక్షణయోరూరుజానుషు తిష్ఠతి |
 తస్య మూత్రపురీషాదివిసర్గః కర్మ కీర్తితమ్ || ౨౯||
 వ్యానోఽక్షిశ్రోత్రగుల్ఫేషు జిహ్వోపూణేషు తిష్ఠతి |
 ప్రాణాయామధృతిత్యాగగ్రహణాద్యస్య కర్మ చ || ౩౦||
 సమానో వ్యాప్య నిఖిలం శరీరం వహ్నినా సహ |
 ద్విసప్తతిసహస్రేషు నాడీరన్ధ్రేషు సంచరన్ || ౩౧||
 భుక్తపీతరసాన్సమ్యగానయన్దేహాపుష్టికృత్ |
 ఉదానః పాదయోరాస్తే హస్తయోరఙ్గసంధిషు || ౩౨||
 కర్మాస్య దేహోన్నయనోత్కృమణాది ప్రకీర్తితమ్ |
 త్వగాదిధాతూనాశ్రిత్య పఞ్చ నాగాదయః స్థితాః || ౩౩||
 ఉద్ధారాది నిమేషాది క్షుత్పిపాసాదికం క్రమాత్ |
 తస్మిప్రభృతి శోకాది తేషాం కర్మ ప్రకీర్తితమ్ || ౩౪||
 అగ్నేస్తు రోచకం రూపం దీప్తం పాకం ప్రకాశతామ్ |
 అమర్షతీక్షణసూక్ష్మాణామోజస్తేజశ్చ శూరతామ్ || ౩౫||
 మేధావితాం తథాఽదదతే జలాత్తు రసనం రసమ్ |

తైత్యం స్నేహం ద్రవం స్వేదం గాత్రాదిమృదుతామపి ॥ ౩౬ ॥

భూమేర్హ్యాణేన్ద్రియం గన్ధం స్థైర్యం ధైర్యం చ గౌరవమ్ ।

త్వగసృజ్మాంసమేదోఽస్థిమజ్జాశుక్రాణి ధాతవః ॥ ౩౭ ॥

అన్నం పుంసాశితం త్రేధా జాయతే జఠరాగ్నినా ।

మలః స్థవిష్టో భాగః స్యాన్మధ్యమో మాంసతాం వ్రజేత్ ।

మనః కనిష్ఠో భాగః స్యాత్తస్మాదన్నమయం మనః ॥ ౩౮ ॥

అపాం స్థవిష్టో మూత్రం స్యాన్మధ్యమో రుధిరం భవేత్ ।

ప్రాణః కనిష్ఠో భాగః స్యాత్తస్మాత్ప్రాణో జలాత్మకః ॥ ౩౯ ॥

తేజసోఽస్థి స్థవిష్టః స్యాన్మజ్జా మధ్యమ సంభవః ।

కనిష్ఠా వాఙ్మతా తస్మాత్త్రేజోఽవన్నాత్మకం జగత్ ॥ ౪౦ ॥

లోహితాజ్జాయతే మాంసం మేదో మాంససముద్భవమ్ ।

మేదసోఽస్థిని జాయన్తే మజ్జా చాస్థిసముద్భవా ॥ ౪౧ ॥

నాడ్యోఽపి మాంససంఘాతాచ్ఛక్రం మజ్జాసముద్భవమ్ ॥ ౪౨ ॥

వాతపిత్తకఫాశ్చాత్ర ధాతవః పరికీర్తితాః ।

దశాజ్జాలి జలం జ్ఞేయం రసస్యాజ్జాలయో నవ ॥ ౪౩ ॥

రక్తస్యాష్టా పురీషస్య సప్త స్యుః శ్లేష్మణశ్చ షట్ ।

పిత్తస్య పంచ చత్వారో మూత్రస్యాజ్జాలయస్త్రయః ॥ ౪౪ ॥

వసాయా మేదసో ద్వౌ తు మజ్జా త్వజ్జాలిసంమితా ।

అర్ధాజ్జాలి తథా శుక్రం తదేవ బలముచ్యతే ॥ ౪౫ ॥

అస్థ్నాం శరీరే సంఖ్యా స్యాత్క్షస్టియుక్తం శతత్రయమ్ ।

జలజాని కపాలాని రుచకాస్తరణాని చ ।

నలకానీతి తాన్యాపః పంచధాస్థీని సూరయః ॥ ౪౬ ॥

ద్వే శతే త్వస్థిసంధీనాం స్యాతాం తత్ర దశోత్తరే ।

రౌరవాః ప్రసరాః స్కన్ధనేచనాః స్యురులూఖలాః ॥ ౪౭ ॥

సముద్ధా మణ్డలాః శంఖావర్తా వామనకుణ్డలాః ।

ఇత్యష్టధా సముద్ధిష్టాః శరీరేష్వస్థిసంధయః ॥ ౪౮ ॥

సార్ధకోటిత్రయం రోష్ఠాం శ్మశ్రుకేశాస్త్రిలక్షకాః ।

దేహస్వరూపమేవం తే ప్రోక్తం దశరథాత్మజ ॥ ౪౯ ॥
 యస్మాదసారో నాస్త్యేవ పదార్థో భువనత్రయే ।
 దేహఽస్మిన్నభిమానేన న మహోపాయబుద్ధయః ॥ ౫౦ ॥
 అహంకారేణ పాపేన క్రియంతే హంత సాంప్రతమ్ ।
 తస్మాదేతత్స్వరూపం తు విబోధ్యవ్యం ముముక్షుభిః ॥ ౫౧ ॥
 ఇతి శ్రీపద్మపురాణే ఉపరిభాగే శివగీతాసూపనిషత్సు
 బ్రహ్మవిద్యాయాం యోగశాస్త్రే శివరాఘవసంవాదే
 దేహస్వరూపనిర్ణయో నామ నవమోఽధ్యాయః ॥ ౯ ॥

అథ దశమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీరామ ఉవాచ ॥

భగవన్నత్ర జీవోఽసౌ జన్తోర్దేహోఽవతిష్ఠతే ।
 జాయతే వా కుతో జీవః స్వరూపం చాస్య కిం వద ॥ ౧ ॥
 దేహోన్తే కుత్ర వా యాతి గత్వా వా కుత్ర తిష్ఠతి ।
 కథమాయాతి వా దేహం పునర్నాయాతి వా వద ॥ ౨ ॥
 శ్రీభగవానువాచ ॥

సాధు పృష్టం మహాభాగ గుహ్యోద్గుహ్యతరం హి యత్ ।
 దేవైరపి సుదురేయమిన్ద్రాద్వైర్వా మహర్షిభిః ॥ ౩ ॥
 అన్యస్మై చైవ వక్తవ్యం మయాపి రఘునన్దన ।
 త్వద్భక్త్యాహం పరం ప్రీతో వక్ష్యామ్యవహీతః శ్రుణు ॥ ౪ ॥
 సత్యజ్ఞానాత్మకోఽనన్తః పరమానన్దవిగ్రహాః ।
 పరమాత్మా పరంజ్యోతిరవ్యక్తో వ్యక్తకారణమ్ ॥ ౫ ॥
 నిత్యో విశుద్ధః సర్వాత్మా నిర్లేపోఽహం నిరఙ్ఘనః ।
 సర్వధర్మవిహీనశ్చ న గ్రాహ్యో మనసాపి చ ॥ ౬ ॥
 నాహం సర్వేన్ద్రియగ్రాహ్యః సర్వేషాం గ్రాహకో హ్యహమ్ ।
 జ్ఞాతాహం సర్వలోకస్య మమ జ్ఞాతా న విద్యతే ॥ ౭ ॥
 దూరః సర్వవికారాణాం పరిణామాదికస్య చ ॥ ౮ ॥

యతో వాచో నివర్తనే అప్రాప్య మనసా సహ ।
ఆనందం బ్రహ్మ మాం జ్ఞాత్వా న బిభేతి కుతశ్చన ॥ ౯॥
యస్తు సర్వాణి భూతాని మయ్యేవేతి ప్రపశ్యతి ।
మాం చ సర్వేషు భూతేషు తతో న విజగుప్సతే ॥ ౧౦॥
యస్య సర్వాణి భూతాని హ్యేత్యైవాభూద్విజానతః ।
కో మోహస్తత్ర కః శోక ఏకత్వమనుపశ్యతః ॥ ౧౧॥
ఏష సర్వేషు భూతేషు గూఢాత్మా న ప్రకాశతే ।
దృశ్యతే త్వగ్స్యయా బుద్ధ్యా సూక్ష్మయా సూక్ష్మదర్శిభిః ॥ ౧౨॥
అనాద్యవిద్యయా యుక్తస్తథాప్యేకోఽహమవ్యయః ।
అవ్యాకృతబ్రహ్మరూపో జగత్కర్తాహమీశ్వరః ॥ ౧౩॥
జ్ఞానమాత్రే యథా దృశ్యమిదం స్వప్నై జగత్త్రయమ్ ।
తద్వన్మయి జగత్సర్వం దృశ్యతేఽస్తి విలీయతే ॥ ౧౪॥
నానావిద్యాసమాయుక్తో జీవత్వేన వసామ్యహమ్ ।
పఞ్చ కర్మేన్ద్రియాణ్యేవ పఞ్చ జ్ఞానేన్ద్రియాణి చ ॥ ౧౫॥
మనో బుద్ధిరహంకారశ్చిత్తం చేతి చతుష్టయమ్ ।
వాయవః పఞ్చమిలితా యాన్తి లిజశరీరతామ్ ॥ ౧౬॥
తత్రావిద్యాసమాయుక్తం చైతన్యం ప్రతిబిమ్బితమ్ ।
వ్యావహారికజీవస్తు క్షేత్రజ్ఞః పురుషోఽపి చ ॥ ౧౭॥
స ఏవ జగతాం భోక్తానాద్యయోః పుణ్యపాపయోః ।
ఇహముత్ర గతి తస్య జాగ్రత్స్వప్నాద్దిభోక్తృతా ॥ ౧౮॥
యథా దర్పణకాలిమ్నా మలినం దృశ్యతే ముఖమ్ ।
తద్వదన్తఃకరణగ్రైర్దోషైరాత్మాపి దృశ్యతే ॥ ౧౯॥
పరస్పరాధ్యాసవశాత్స్యదన్తఃకరణాత్మనోః ॥
ఏకీభావాభిమానేన పరాత్మా దుఃఖభాగివ ॥ ౨౦॥
మరుభూమౌ జలత్వేన మధ్యాహ్నార్కమరీచికాః ।
దృశ్యన్తే మూఢచిత్తస్య న హ్యర్ధ్రాస్తాపకారకాః ॥ ౨౧॥
తద్వదాత్మాపి నిర్లేపో దృశ్యతే మూఢచేతసామ్ ।
స్వావిద్యాత్మాత్మదోషేణ కర్తృత్వాధికధర్మవాన్ ॥ ౨౨॥

తత్ర చాన్నమయే పిణ్ణే హృది జీవోఽవతిష్ఠతే ।
 ఆనఖాగ్రం వ్యాప్య దేహం తద్బ్రువేఽవహితః శ్రుణు ।
 సోఽయం తదభిధానేన మాంసపిణ్ణో విరాజతే ॥ ౨౩॥
 నాభేర్పూర్వమధః కణ్ఠాద్వ్యాప్య తిష్ఠతి యః సదా ।
 తస్య మధ్యేఽస్తి హృదయం సనాలం పద్మకోశవత్ ॥ ౨౪॥
 అధోముఖం చ తత్రాస్తి సూక్ష్మం సుషిరముత్తమమ్ ।
 దహరాకాశమిత్సుక్తం తత్ర జీవోఽవతిష్ఠతే ॥ ౨౫॥
 వాలాగ్రశతభాగస్య శతథా కల్పితస్య చ ।
 భాగో జీవః స విజ్ఞేయః స చానన్త్యాయ కల్పతే ॥ ౨౬॥
 కదమ్బకుసుమోద్బద్ధకేసరా ఇవ సర్వతః ।
 ప్రసృతా హృదయాన్నాడ్యో యాభిర్వ్యాప్తం శరీరకమ్ ॥ ౨౭॥
 హితం బలం ప్రయచ్ఛన్తి తస్మాత్తేన హితాః స్మృతాః ।
 ద్వాసప్తతినహస్రైస్తాః సంఖ్యాతా యోగవిత్తమైః ॥ ౨౮॥
 హృదయాత్తాస్తు నిష్కాంతా యథార్కాద్రశ్మయస్తథా ।
 ఏకోత్తరశతం తాసు ముఖ్యా విష్వగ్వినిర్గతః ॥ ౨౯॥
 ప్రతీన్ద్రియం దశ దశ నిర్గతా విషయోన్ముఖాః ।
 నాడ్యః శర్మాదిహేతుత్వాత్ స్వప్నాదిఫలభుక్తయే ॥ ౩౦॥
 వహన్త్యమోభా యథా నద్యో నాడ్యః కర్మఫలం తథా ।
 అన్వైకోర్ధ్వగా నాడీ మూర్ధపర్యన్తమజ్ఞానా ॥ ౩౧॥
 సుషుమ్నేతి మాదిష్ఠా తయా గచ్ఛన్విముచ్యతే ।
 తయోపచితచైతన్యం జీవాత్మానం విదుర్బుధాః ॥ ౩౨॥
 యథా రాహురదృశ్యోఽపి దృశ్యతే చన్ద్రమణ్డలే ।
 తద్వత్సర్వగతోఽప్యాత్మా లింగదేహ హి దృశ్యతే ॥ ౩౩॥
 దృశ్యమానే యథా కుంభే ఘటాకాశోఽపి దృశ్యతే ।
 తద్వత్సర్వగతోఽప్యాత్మా లింగదేహ హి దృశ్యతే ॥ ౩౪॥
 నిశ్చలః పరిపూర్ణోఽపి గచ్ఛతీత్యుపచర్యతే ।
 జాగ్రత్కాలే యథాజ్ఞేయమభివ్యక్తవిశేషధీః ॥ ౩౫॥

వ్యాప్నోతి నిష్క్రయః సర్వాన్ భానుర్దశ దిశో యథా ।
 నాడీధిర్వృత్తయో యాన్తి లింగదేహసముద్భవాః ॥ ౩౬ ॥
 తత్తత్కర్మానుసారేణ జాగ్రద్భోగోపలబ్ధయే ।
 ఇదం లింగశరీరాఖ్యమామోక్షం న వినశ్యతి ॥ ౩౭ ॥
 ఆత్మజ్ఞానేన నష్టైస్మిన్నావిద్యే స్వశరీరకే ।
 ఆత్మస్వరూపావస్థానం ముక్తిరిత్యభిధీయతే ॥ ౩౮ ॥
 ఉత్పాదితే ఘటే యద్వద్ధటాకాశత్వమృచ్ఛతి ।
 ఘటే నష్టే యథాకాశః స్వరూపేణావతిష్ఠతే ॥ ౩౯ ॥
 జాగ్రత్కర్మక్షయవశాత్స్వప్నభోగ ఉపస్థితే ।
 బోధావస్థాం తిరోధాయ దేహోద్యాశ్రయలక్షణామ్ ॥ ౪౦ ॥
 కర్మోద్భావితసంస్కారస్తత్ర స్వప్నరిరంసయా ।
 అవస్థాం చ ప్రయాత్యన్యాం మాయావీ చాత్మమాయయా ॥ ౪౧ ॥
 ఘటాదివిషయాన్సర్వాన్బుద్ధ్యాదికరణాని చ ।
 భూతాని కర్మవశతో వాసనామాత్రసంస్థితాన్ ॥ ౪౨ ॥
 ఏతాన్ పశ్యన్ స్వయంజ్యోతిః సాక్ష్యాత్మా వ్యవతిష్ఠతే ॥ ౪౩ ॥
 అత్రాస్తంకరణాదీనాం వాసనాద్వాసనాత్మతా ।
 వాసనామాత్రసాక్షిత్వం తేన తచ్చ పరాత్మనః ॥ ౪౪ ॥
 వాసనాభిః ప్రపఞ్చోచ్చత్ర దృశ్యతే కర్మచోదితః ।
 జాగ్రద్భూమౌ యథా తద్వత్కర్మకర్మక్రియాత్మకః ॥ ౪౫ ॥
 నిఃశేషబుద్ధిసాక్ష్యాత్మా స్వయమేవ ప్రకాశతే ।
 వాసనామాత్రసాక్షిత్వం సాక్షిణః స్వాప ఉచ్యతే ॥ ౪౬ ॥
 భూతజన్మని యద్భూతం కర్మ తద్వాసనావశాత్ ।
 నేదీయస్తాద్వయస్యాద్యే స్వప్నం ప్రాయః ప్రపశ్యతి ॥ ౪౭ ॥
 మధ్యే వయసి కార్మశ్యాత్కరణానామిహోర్జితః ।
 వీక్షతే ప్రాయశః స్వప్నం వాసనాకర్మణోర్వశాత్ ॥ ౪౮ ॥
 ఇయానుః పరలోకం తు కర్మవిద్యాదిసంభృతమ్ ।
 భావినో జన్మనో రూపం స్వప్న ఆత్మా ప్రపశ్యతి ॥ ౪౯ ॥

యద్వత్ప్రపతనాచ్ఛ్యసః శ్రాన్తో గగనమణ్డలే |
 ఆకుఞ్చ్య పక్షౌ యతతే సీడే నిలయనాయసీః || ౫౦ ||
 ఏవం జాగ్రత్స్వప్నభూమౌ శ్రాన్త ఆత్మాభిసంచరన్ |
 ఆపీతకరణగ్రామః కారణేనైతి చైకతామ్ || ౫౧ ||
 నాడీమార్దైరిన్ద్రియాణామాకృష్యాదాయ వాసనాః |
 సర్వం గ్రసిత్యా కార్యం చ విజ్ఞానాత్మా విలీయతే || ౫౨ ||
 ఈశ్వరాఖ్యేఽవ్యాకృతేఽథ యథా సుఖమయో భవేత్ |
 కృత్స్నప్రపఞ్చవిలయస్తథా భవతి చాత్మనః || ౫౩ ||
 యోషితః కామ్యమానాయాః సంభోగాస్తే యథా సుఖమ్ |
 స ఆనన్దమయోఽబాహ్యో నాన్తరః కేవలస్తథా || ౫౪ ||
 ప్రాజ్ఞాత్మానం సమాసాద్య విజ్ఞానాత్మా తథైవ సః |
 విజ్ఞానాత్మా కారణాత్మా తథా తిష్ఠన్స్తథాపి సః || ౫౫ ||
 ఆవిద్యాసూక్ష్మవృత్త్యానుభవత్యేవ సుఖం యథా |
 తథాహం సుఖమస్వాప్నం నైవ కిచ్ఛేదవేదిషమ్ | ౫౬ ||
 ఆజ్ఞానమపి సాక్ష్యాది వృత్తిభిశ్చానుభూయతే |
 ఇత్యేవం ప్రత్యభిజ్ఞాపి పశ్చాత్తస్యోపజాయతే || ౫౭ ||
 జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్త్యాఖ్యమేవేహాముత్ర లోకయోః |
 పశ్చాత్కర్మవశాదేవ విస్ఫులిక్లా యథానలాత్ |
 జాయస్తే కారణాదేవ మనోబుద్ధ్యాదికాని తు || ౫౮ ||
 పయఃపూర్ణో ఘటో యద్వన్నిమగ్నః సలిలాశయే |
 తైరేవిధత ఆయాతి విజ్ఞానాత్మా తథైత్యజాత్ || ౫౯ ||
 విజ్ఞానాత్మా కారణాత్మా తథా తిష్ఠన్స్తథాపి సః |
 దృశ్యతే సత్సు తేష్యేవ నష్టేష్యాయాత్యదృశ్యతామ్ || ౬౦ ||
 ఏకాకారోఽర్యమా తత్తత్కార్యేష్యివ పరః పుమాన్ |
 కూటస్థో దృశ్యతే తద్వద్దచ్చత్యాగచ్ఛతీవ సః || ౬౧ ||
 మోహమాత్రాన్తరాయత్వాత్సర్వం తస్యోపపద్యతే |
 దేహాద్యతీత ఆత్మాపి స్వయంజ్యోతిః స్వభావతః || ౬౨ ||
 ఏవం జీవస్వరూపం తే ప్రోక్తం దశరథాత్మజ || ౬౩ ||

ఇతి శ్రీపద్మపురాణే ఉపరిభాగే శివగీతాసూపనిషత్సు
బ్రహ్మవిద్యాయాం యోగశాస్త్రే శివరాఘవసంవాదే
జీవస్వరూపకథనం నామ దశమోఽధ్యాయః ॥ ౧౦ ॥

అథ ఏకాదశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీభగవానువాచ ॥

దేహాంతరగతిం తస్య పరలోకగతిం తథా ।
వక్ష్యామి నృపశార్దూల మత్తః శృణు సమాహితః ॥ ౧॥

భుక్తం పీతం యదస్యత్ర తద్రసాదామబన్ధనమ్ ।
స్థూలదేహస్య లింగస్య తేన జీవనధారణమ్ ॥ ౨॥

వ్యాధినా జరయా వాపి పీడ్యతే జాతరోఽనలః ।
శ్లేష్మణా తేన భుక్తాన్నం పీతం వా న పచత్యలమ్ ॥ 3॥

భుక్తపీతరసాభావాదాశు శుష్కన్తి ధాతవః ।
భుక్తపీతరసేనైవ దేహం లిమ్నున్తి వాయవః ॥ ౪॥

సమీకరోతి యస్మాత్తత్సమానో వాయురుచ్యతే ।
తదానీం తద్రసాభావాదామబన్ధనహానితః ॥ ౫॥

పరిపక్వరసత్వేన యథా గౌరవతః ఫలమ్ ।
స్వయమేవ పతత్యాశు తథా లింగం తనోర్వ్యజేత్ ॥ ౬॥

తత్రత్థానాదపాకృష్య హృషీకాణాం చ వాసనాః ।
ఆధ్యాత్మికాధిభూతాని హృత్పద్మే చైకతాం గతః ॥ ౭॥

తదోర్ద్వగః ప్రాణవాయుః సంయుక్తో నవవాయుభిః ।
ఊర్ధ్వోఽప్సోఽసీ భవత్యేష తథా తేనైకతం గతః ॥ ౮॥

చక్షుషో వాథ మూర్ధ్నో వా నాడీమార్గం సమాశ్రితః ।
విద్యాకర్మసమాయుక్తో వాసనాభిశ్చ సంయుతః ।
ప్రాజ్ఞాత్మానం సమాశ్రిత్య విజ్ఞానాతోఽపసర్పతి ॥ ౯॥

యథా కుమ్భా నీయమానో దేశాద్దేశాన్తరం ప్రతి ।
ఖపూర్ణ ఏవ సర్వత్ర స సాకాశోఽపి తత్ర తు ॥ ౧౦॥

ఘటాకాశాఖ్యతాం యాతి తద్వల్లిజం పరాత్మనః ॥ ౧౧ ॥
 పునర్దేహాన్తరం యాతి యథా కర్మానుసారతః ।
 ఆమోక్షాత్సంవరేత్యేవం మత్స్యః కూలద్వయం యథా ॥ ౧౨ ॥
 పాపభోగాయ చేద్ధచ్చేద్యమదూతైరధిష్ఠితః ।
 యాతనాదేహమాశ్రిత్య నరకానేవ కేవలమ్ ॥ ౧౩ ॥
 ఇష్టాపూర్తాదికర్మాణి యోఽనుతిష్ఠతి సర్వదా ।
 పితృలోకం వ్రజత్యేష ధూమమాశ్రిత్య బర్హిషః ॥ ౧౪ ॥
 ధూమాద్రాత్రిం తతః కృష్ణపక్షం తస్మాచ్ఛ దక్షిణమ్ ।
 ఆయనం చ తతో లోకం పితృణాం చ తతః పరమ్ ।
 చన్ద్రలోకే దివ్యదేహం ప్రాప్య భుక్త్యై పరాం శ్రియమ్ ॥ ౧౫ ॥
 తత్ర చన్ద్రమసా సోఽసౌ యావత్కర్మఫలం వసేత్ ।
 తత్తైవ కర్మశేషేణ యథేతం పునరావ్రజేత్ ॥ ౧౬ ॥
 వపుర్విహాయ జీవత్సమాసాద్యాకాశమేతి సః ।
 ఆకాశాద్వాయుమాగత్య వాయోరమ్భో వ్రజత్యథ ॥ ౧౭ ॥
 అద్భ్యో మేఘం సమాసాద్య తతో వృష్టిర్భవేదసౌ ।
 తతో ధాన్యాని భక్ష్యాణి జాయతే కర్మచోదితః ॥ ౧౮ ॥
 యోనిమన్యే ప్రపద్యన్తే శరీరత్వాయ దేహినః ।
 ముక్తిమన్యేఽనుసంయాన్తి యథాకర్మ యథాశ్రుతమ్ ॥ ౧౯ ॥
 తతోఽన్నత్వం సమాసాద్య పితృభ్యాం భుజ్యతే పరమ్ ।
 తతః శుక్రం రజశ్చైవ భూత్వా గర్భోఽభిజాయతే ॥ ౨౦ ॥
 తతః కర్మానుసారేణ భవేత్త్రిపుంసపుంసకః ।
 ఏవం జీవగతిః ప్రోక్తా ముక్తిం తస్య వదామి తే ॥ ౨౧ ॥
 యస్తు శాన్త్యాదియుక్తః సన్నదా విద్యారతో భవేత్ ।
 స యాతి దేవయానేన బ్రహ్మలోకావధిం నరః ॥ ౨౨ ॥
 అర్చిర్భూత్వా దినం ప్రాప్య శుక్లపక్షమథో వ్రజేత్ ।
 ఉత్తరాయణమాసాద్య సంవత్సరమథో వ్రజేత్ ॥ ౨౩ ॥
 ఆదిత్యచన్ద్రలోకౌ తు విద్యుల్లోకమతః పరమ్ ।

అథ దివ్యః పుమాన్కశ్చిద్బ్రహ్మలోకాదిహైతి సః ॥ ౨౪॥

దివ్యే వపుషి సంధాయ జీవమేవం నయత్యసౌ ॥ ౨౫॥

బ్రహ్మలోకే దివ్యదేహే భుక్త్వా భోగాన్యథేప్పితాన్ ।
తత్రోషిత్యా చిరం కాలం బ్రహ్మణా సహ ముచ్యతే ॥ ౨౬॥

శుద్ధబ్రహ్మారతో యస్తు న స యాత్యేవ కుత్రచిత్ ।
తస్య ప్రాణా విలీయన్తే జలే సైన్ధవఖిల్యవత్ ॥ ౨౭॥

స్వప్నదృష్టా యథా స్థిష్ఠిః ప్రబుద్ధస్య విలీయతే ।
బ్రహ్మజ్ఞానవతస్తద్వద్విలీయన్తే తదైవ తే ।
విద్యాకర్మవిహీనో యస్తుతీయం స్థానమేతి సః ॥ ౨౮॥

భుక్త్వా చ నరకాన్ఘోరాన్మహారౌరవరౌరవాన్ ।
పశ్చాత్ప్రాక్తనశేషేణ క్షుద్రజస్తుర్భవేదసౌ ॥ ౨౯॥

యూకామశకదంశాది జన్మాసౌ లభతే భువి ।
ఏవం జీవగతిః ప్రోక్తా కిమన్యచ్ఛ్రీతుమిచ్ఛసి ॥ ౩౦॥

శ్రీరామ ఉవాచ ॥

భగవన్యత్త్వయా ప్రోక్తం ఫలం తజ్ఞానకర్మణోః ।
బ్రహ్మలోకే చంద్రలోకే భుక్త్యై భోగానితి ప్రభో ॥ ౩౧॥

గన్ధర్వాదిషు లోకేషు కథం భోగః సమీరితః ।
దేవత్వం ప్రాప్నుయాత్కశ్చిత్కశ్చిదిన్ద్రత్వమేతి చ ॥ ౩౨॥

ఏతత్కర్మఫలం వాస్తు విద్యాఫలమథాపి వా ।
తద్బ్రాహ్మి గిరిజాకాన్త తత్ర మే సంశయో మహాన్ ॥ ౩౩॥

శ్రీభగవానువాచ ॥

తద్విద్యాకర్మణోరేవానుసారేణ ఫలం భవేత్ ।
యువా చ సున్దరః శూరో సీరోగో బలవాన్ భవేత్ ॥ ౩౪॥

సప్తదీపాం వసుమతీం భుక్త్యై నిష్కణ్ణికం యది ।
స ప్రోక్తో మానుషానస్తస్తస్మాచ్ఛతగుణో మతః ॥ ౩౫॥

మనుష్యస్తపసా యుక్తో గన్ధర్వో జాయతేఽస్య తు ।
తస్మాచ్ఛతగుణో దేవగన్ధర్వాణాం న సంశయః ॥ ౩౬॥

ఏవం శతగుణానన్త ఉత్తరోత్తరతో భవేత్ |
 పితృణాం చిరలోకానామాజానసురసమ్పదామ్ || 3౭||
 దేవతానామథేన్ద్రస్య గురోస్తద్వత్ప్రజాపతేః |
 బ్రహ్మణశ్చైవమానన్తః పురస్తాదుత్తరోత్తరః || ౩౮||
 జ్ఞానాధిక్యాత్సుఖాధిక్యం నాన్యదస్తి సురాలయే |
 శ్రోత్రియోఽవృజనోఽకామహతో యశ్చ ద్విజో భవేత్ || ౩౯||
 తస్యాప్యేవం సమాఖ్యాతా ఆనన్దాశ్చోత్తరోత్తరమ్ |
 ఆత్మజ్ఞానాత్పరం నాస్తి తస్మాద్దశరథాత్మజ || ౪౦||
 బ్రాహ్మణః కర్మభిరైవ వర్ధతే నైవ హీయతే |
 న లిప్యతే పాతకేన కర్మణా జ్ఞానవాన్యది || ౪౧||
 తస్మాత్సర్వాధికో విభో జ్ఞానవానేవ జాయతే |
 జ్ఞాత్వా యః కురుతే కర్మ తస్యాక్షయ్యఫలం లభేత్ || ౪౨||
 యత్ఫలం లభతే మర్త్యః కోటిబ్రాహ్మణభోజనైః |
 తత్ఫలం సమవాప్నోతి జ్ఞానినం యస్తు భోజయేత్ || ౪౩||
 జ్ఞానవన్తం ద్విజం యస్తు ద్విషతే చ నరాధమః |
 స శుష్కమాణో మ్రియతే యస్మాదీశ్వర ఏవ సః || ౪౪||
 ఉపాసకో న యాత్యేవ యస్మాత్పునరధోగతిమ్ |
 ఉపాసనరతో భూత్వా తస్మాదాస్స్వ సుఖీ నృప || ౪౫||
 ఇతి శ్రీపద్మపురాణే ఉపరిభాగే శివగీతాసూపనిషత్సు
 బ్రహ్మవిద్యాయాం యోగశాస్త్రే శివరాఘవసంవాదే
 జీవగత్యాదినిరూపణం నామైకాదశోఽధ్యాయః || ౧౧ ||

అథ ద్వాదశోఽధ్యాయః ||

శ్రీరామ ఉవాచ ||

భగవన్దేవదేవేశ నమస్తేఽస్తు మహేశ్వర |
 ఉపాసనవిధిం బ్రూహి దేశం కాలం చ తస్య తు || ౧||
 అజ్ఞాని నియమాన్త్యైవ మయి తేఽనుగ్రహో యది ||

ఈశ్వర ఉవాచ ॥

శృణు రామ ప్రవక్ష్యామి దేశం కాలముపాసనే ॥ ౨॥
 సర్వాకారోఽహమేవైకః సచ్ఛిదానన్దవిగ్రహః ।
 మదంశేన పరిచ్ఛిన్నా దేహః సర్వదివౌకసామ్ ॥ ౩॥
 యే త్వన్యదేవతాభక్తా యజన్తే శ్రద్ధయాన్వితాః ।
 తేఽపి మామేవ రాజేన్ద్ర యజన్త్యవిధిపూర్వకమ్ ॥ ౪॥
 యస్మాత్సర్వమిదం విశ్వం మత్తో న వ్యతిరిచ్యతే ।
 సర్వక్రియాణాం భోక్తాహం సర్వస్యాహం ఫలప్రదః ॥ ౫॥
 యేనాకారేణ యే మర్త్యా మామేవైకముపాసతే ।
 తేనాకారేణ తేభ్యోఽహం ప్రసన్నో వాఙ్మృతం దదే ॥ ౬॥
 విధినాఽవిధినా వాపి భక్త్యా యే మాముపాసతే ।
 తేభ్యః ఫలం ప్రయచ్ఛామి ప్రసన్నోఽహం న సంశయః ॥ ౭॥
 అపి చేత్సుదురాచారో భజతే మామనన్యభాక్ ।
 సాధురేవ న మన్తవ్యః సమ్యగ్వ్యవసితో హి సః ॥ ౮॥
 స్వజీవత్వేన యో వేత్తి మామేవైకమనన్యధీః ।
 తం న స్పృశన్తి పాపాని బ్రహ్మహత్యాదికాన్యపి ॥ ౯॥
 ఉపాసావిధయస్తత్ర చత్వారః పరికీర్తితాః ।
 సమృదారోపసంవర్గాధ్యాసా ఇతి మనీషిభిః ॥ ౧౦॥
 అల్పస్య చాధికత్వేన గుణయోగాద్విచిన్తనమ్ ।
 అనన్తం వై మన ఇతి సమృద్ధిధిరుదీరితః ॥ ౧౧॥
 విధావారోప్య యోపాసా సారోపః పరికీర్తితః ।
 యద్వదోఙ్కారముద్గీఢముపాసీతేత్సుదాహృతః ॥ ౧౨॥
 ఆరోపో బుద్ధిపూర్వేణ య ఉపాసావిధిశ్చ సః ।
 యోషిత్యగ్నిమతిర్వత్తదధ్యాసః స ఉదాహృతః ॥ ౧౩॥
 క్రియాయోగేన చోపాసావిధిః సంవర్గ ఉచ్యతే ।
 సంవర్తవాయుః ప్రలయే భూతాన్వ్యేకోఽవసీదతి ॥ ౧౪॥
 ఉపసంగమ్య బుద్ధ్యా యదాసనం దేవతాత్మనా ।

తదుపాసనమస్తః స్వాత్తద్భహిః సమృదాదయః ॥ ౧౫॥

జ్ఞానాన్తరానన్తరితసజాతిజ్ఞానసంహతేః ।

సమృన్నదేవతాత్మత్వముపాసనముదీరితమ్ ॥ ౧౬॥

సమృదాదిషు బాహ్యేషు దృఢబుద్ధిరుపాసనమ్ ।

కర్మకాలే తదజ్ఞేషు దృష్టిమాత్రముపాసనమ్ ।

ఉపాసనమితి ప్రోక్తం తదజ్ఞాని బ్రువే శ్శుణు ॥ ౧౭॥

తీర్థక్షేత్రాదిగమనం శ్రద్ధాం తత్ర పరిత్యజేత్ ।

స్వచిత్తైకాగ్రతా యత్ర తత్రాసీత సుఖం ద్విజః ॥ ౧౮॥

కమ్పలే మృదుతలేవ వా వ్యాఘ్రచర్మణి వాస్థితః ।

వివిక్తదేశే నియతః సమగ్రీవశిరస్తనుః ॥ ౧౯॥

అత్యాశ్రమస్థః సకలాసీన్ద్రియాణి నిరుధ్య చ ।

భక్త్యాథ స్వగురుం నత్వా యోగం విద్వాన్ప్రయోజయేత్ ॥ ౨౦॥

యస్త్యవిజ్ఞానవాన్భవత్యయుక్తమనసా సదా ।

తస్యేన్ద్రియాణ్యవశ్యాని దుష్టాశ్వాభవ సారథేః ॥ ౨౧॥

విజ్ఞానీ యస్తు భవతి యుక్తేన మనసా సదా ।

తస్యేన్ద్రియాణి వశ్యాని సదశ్వా భవ సారథేః ॥ ౨౨॥

యస్త్యవిజ్ఞానవాన్ భవత్యమనస్కః సదాశుచిః ।

న స తత్పదమాప్నోతి సంసారమధిగచ్ఛతి ॥ ౨౩॥

విజ్ఞానీ యస్తు భవతి సమనస్కః సదా శుచిః ।

స తత్పదమవాప్నోతి యస్మాద్భూయో న జాయతే ॥ ౨౪॥

విజ్ఞానసారథిర్యస్తు మనః ప్రగ్రహ ఏవ చ ।

సోఽధ్వనః పారమాప్నోతి మమైవ పరమం పదమ్ ॥ ౨౫॥

హృత్పుణ్డరీకం విరజం విశుద్ధం విశదం తథా ।

విశోకం చ విచిన్త్యాత్ర ధ్యాయేన్మాం పరమేశ్వరమ్ ॥ ౨౬॥

అచిన్త్యరూపమవ్యక్తమనన్తమమృతం శివమ్ ।

ఆదిమధ్యాన్తరహితం ప్రశాన్తం బ్రహ్మ కారణమ్ ॥ ౨౭॥

ఏకం విభుం చిదానన్తమరూపమజమద్భుతమ్ ।

శుద్ధస్ఫటికసంకాశముమాదేహార్థధారిణమ్ || ౨౮||

వ్యాఘ్రచర్మామృరధరం నీలకణ్ఠం త్రిలోచనమ్ |
జటాధరం చన్ద్రమాలిం నాగయజ్ఞోపవీతినమ్ || ౨౯||

వ్యాఘ్రచర్మోత్తరీయం చ వరేణ్యమభయప్రదమ్ |
పరాభ్యామూర్ధ్వహస్తాభ్యాం బిభ్రాణం పరశుం మృగమ్ || ౩౦||

కోటిమధ్యాహ్నానూర్యాభం చన్ద్రకోటిసుశీతలమ్ |
చన్ద్రనూర్యాగ్నినయనం స్మేరవక్త్రసరోరుహమ్ || ౩౧||

భూతిభూషితసర్వాఙ్గం సర్వాభరణభూషితమ్ |
ఏవమాత్మారణిం కృత్వా ప్రణవం చోత్తరారణిమ్ |
ధ్యాననిర్మథనాభ్యాసాత్సాక్షాత్పశ్యతి మాం జనః || ౩౨||

వేదవాక్యైరలభ్యోఽహం న శాస్త్రైర్నాపి చేతసా |
ధ్యానేన వృణుతే యో మాం సర్వదాహం వృణోమి తమ్ || ౩౩||

నావిరతో దుశ్చరితాన్నాశాన్తో నాసమాహితః |
నాశాన్తమానసో వాపి ప్రజ్ఞానేన లభేత మామ్ || ౩౪||

జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్త్యాదిప్రపఞ్చో యః ప్రకాశతే |
తద్బ్రహ్మాహమితి జ్ఞాత్వా సర్వబన్దైః ప్రముచ్యతే || ౩౫||

త్రిషు ధామసు యదోఘగ్యం భోక్తా భోగశ్చ యద్భవేత్ |
తజ్ఞోతిర్లక్షణః సాక్షీ చిన్మాత్రోఽహం సదాశివః || ౩౬||

ఏకో దేవః సర్వభూతేషు గూఢః
సర్వవ్యాపీ సర్వభూతాన్తరాత్మా |
సర్వాధ్యక్షః సర్వభూతాధివాసః
సాక్షీ చేతా కేవలో నిర్గుణశ్చ || ౩౭

ఏకో వశీ సర్వభూతాన్తరాత్మా-
వ్యేకం బీజం నిత్యదా యః కరోతి |
తం మాం నిత్యం యేఽనుపశ్యన్తి ధీరా-
స్తేషాం శాన్తిః శాశ్వతీ నేతరేషామ్ || ౩౮||

అగ్నిర్వైకో భువనం ప్రవిష్టో
రూపం రూపం ప్రతిరూపో బభూవ |

ఏకస్తథా సర్వభూతాంతరాత్మా
న లిప్యతే లోకదుఃఖేన బాహ్యః ॥ ౩౯ ॥

వేదేహ యో మాం పురుషం మహాన్త-
మాదిత్యవర్ణం తమసః పరస్తాత్ ।
స ఏవ విద్వానమృతోఽత్ర భూయా-
న్నాన్యస్తు పన్థా అయనాయ విద్యతే ॥ ౪౦ ॥

హిరణ్యగర్భం విదధామి పూర్వం
వేదాంశ్చ తస్మై ప్రహిణోమి యోఽహమ్ ।
తం దేవమీడ్యం పురుషం పురాణం
నిశ్చిత్వ మాం మృత్యుముఖాత్ప్రముచ్యతే ॥ ౪౧ ॥

ఏవం శాన్త్యాదియుక్తః సన్ వేత్తి మాం తత్త్వతస్తు యః ।
నిర్ముక్తదుఃఖసంతానః సోఽన్తే మయ్యేవ లీయతే ॥ ౪౨ ॥

ఇతి శ్రీపద్మపురాణే ఉపరిభాగే శివగీతాసూపనిషత్సు
బ్రహ్మవిద్యాయాం యోగశాస్త్రే శివరాఘవసంవాదే
ఉపాసనాజ్ఞానఫలం నామ ద్వాదశోఽధ్యాయః ॥ ౧౨ ॥

అథ త్రయోదశోఽధ్యాయః ।

సూత ఉవాచ ॥

ఏవం శ్రుత్వా కౌసలేయస్తుష్టో మతిమతాం వరః ।
పప్రచ్ఛ గిరిజాకాన్తం సుభగం ముక్తిలక్షణమ్ ॥ ౧ ॥

శ్రీరామ ఉవాచ ॥

భగవన్కరుణావిష్టహృదయ త్వం ప్రసీద మే ।
స్వరూపలక్షణం ముక్తేః ప్రబ్రూహి పరమేశ్వర ॥ ౨ ॥

శ్రీభగవానువాచ ॥

సాలోక్యమపి సారూప్యం సార్జ్యం సాయుజ్యమేవ చ ।
కైవల్యం చేతి తాం విద్ధి ముక్తిం రాఘవ పఞ్చధా ॥ ౩ ॥

మాం పూజయతి నిష్కామః సర్వదా జ్ఞానవర్జితః ।
స మే లోకం సమాసాద్య భుక్త్యై భోగాన్యథేప్పితాన్ ॥ ౪ ॥

జ్ఞాత్వా మాం పూజయేద్యస్తు సర్వకామవివర్జితః ।
 మయా సమానరూపః సన్మమ లోకే మహీయతే ॥ ౫॥
 ఇష్టాపూర్తాది కర్మాణి మత్ప్రిత్యై కురుతే తు యః ।
 యత్కరోతి యదశ్నాతి యజ్జహోతి దదాతి యత్ ॥ ౬॥
 యత్తపస్యతి తత్సర్వం యః కరోతి మదర్పణమ్ ।
 మల్లోకే స శ్రియం భుక్త్యై మత్తుల్యం ప్రాభవం భజేత్ ॥ ౭॥
 యస్తు శాన్త్యాదియుక్తః సన్మామాత్మత్వేన పశ్యతి ।
 స జాయతే పరం జ్యోతిరద్వైతం బ్రహ్మ కేవలమ్ ।
 ఆత్మస్వరూపావస్థానం ముక్తిరిత్యభిధీయతే ॥ ౮॥
 సత్యం జ్ఞానమనన్తం సదానన్తం బ్రహ్మకేవలమ్ ।
 సర్వధర్మవిహీనం చ మనోవాచామగోచరమ్ ॥ ౯॥
 సజాతీయవిజాతీయపదార్థానామసంభవాత్ ।
 అతస్తద్వ్యతిరిక్తానామద్వైతమితి సంజ్ఞితమ్ ॥ ౧౦॥
 మత్వా రూపమిదం రామ శుద్ధం యదభిధీయతే ।
 మయ్యేవ దృశ్యతే సర్వం జగత్సావరజజ్ఞమమ్ ॥ ౧౧॥
 వ్యోమ్ని గన్ధర్వనగరం యథా దృష్టం న దృశ్యతే ।
 అనాద్యవిద్యయా విశ్వం సర్వం మయ్యేవ కల్ప్యతే ॥ ౧౨॥
 మమ స్వరూపజ్ఞానేన యదాఽవిద్యా ప్రణశ్యతి ।
 తదైక ఏవ వర్తేఽహం మనోవాచామగోచరః ॥ ౧౩॥
 సదైవ పరమానన్తః స్వప్రకాశశ్చిదాత్మకః ।
 న కాలః పంచభూతాని న దిశో విదిశశ్చ న ॥ ౧౪॥
 మదన్యన్నాస్తి యత్కించ్చత్తదా వర్తేఽహమేకలః ॥ ౧౫॥
 న సందృశే తిష్ఠతి మే స్వరూపం
 న చక్షుషా పశ్యతి మాం తు కశ్చిత్ ।
 హృదా మనీషా మనసాభిక్లృప్తం
 యే మాం విదుస్తే హ్యమృతా భవన్తి ॥ ౧౬॥
 శ్రీరామ ఉవాచ ॥

కథం భగవతో జ్ఞానం శుద్ధం మర్త్యస్య జాయతే |
తతోపాయం హర బ్రూహి మయి తేఽనుగ్రహో యది || ౧౭||

శ్రీభగవానువాచ ||

విరజ్య సర్వభూయేభ్య ఆవిరించిపదాదపి |
ఘృణాం వితత్య సర్వత్ర పుత్రమిత్రాదికేష్యపి || ౧౮||

శ్రద్ధాలుర్భక్తిమార్గేషు వేదాన్తజ్ఞానలిప్సయా |
ఉపాయనకరో భూత్వా గురుం బ్రహ్మవిదం వ్రజేత్ || ౧౯||

సేవాభిః పరితోష్యైనం చిరకాలం సమాహితః |
సర్వవేదాన్తవాక్యార్థం శృణుయాత్సుసమాహితః || ౨౦||

సర్వవేదాన్తవాక్యానాం మయి తాత్పర్యనిశ్చయమ్ |
శ్రవణం నామ తత్ప్రాహుః సర్వే తే బ్రహ్మవాదినః || ౨౧||

లోహమణ్యాదిదృష్టాన్తయుక్తిభిర్యద్యిచిన్తనమ్ |
తదేవ మననం ప్రాహుర్వాక్యార్థస్యోపబృంహణమ్ || ౨౨||

నిర్మమో నిరహంకారః సమః సంగవర్జితః |
సదా శాన్త్యాదియుక్తః సన్నాత్మన్యాత్మానమీక్షతే || ౨౩||

యత్సదా ధ్యానయోగేన తన్నిదిధ్యాసనం స్మృతమ్ || ౨౪||

సర్వకర్మక్షయవశాత్సాక్షాత్కారోఽపి చాత్మనః |
కస్యచిజ్ఞాయతే శీఘ్రం చిరకాలేన కస్యచిత్ || ౨౫||

కూటస్థానీహ కర్మాణి కోటిజన్మార్జితాన్యపి |
జ్ఞానేనైవ వినశ్యన్తి న తు కర్మాయుతైరపి || ౨౬||

జ్ఞానాదూర్ధ్వం తు యత్కించ్చిత్పుణ్యం వా పాపమేవ వా |
క్రియతే బహు వాల్పం వా న తేనాయం విలిప్యతే || ౨౭||

శరీరారమ్భకం యత్తు ప్రారబ్ధం కర్మ జన్మినః |
తద్భోగేనైవ నష్టం స్యాన్న తు జ్ఞానేన నశ్యతి || ౨౮||

నిర్మోహో నిరహంకారో నిర్లెపః సంగవర్జితః |
సర్వభూతేషు చాత్మానం సర్వభూతాని చాత్మని |
యః పశ్యన్సంచరత్యేష జీవన్ముక్తోఽభిధీయతే || ౨౯||

అహినిర్లయసి యద్వద్ధృష్టుః పూర్వం భయప్రదా ।
 తతోఽస్య న భయం కించిత్తద్వద్ధృష్టురయం జనః ॥ 30 ॥
 యదా సర్వే ప్రముచ్యంతే కామా యేఽస్య వశం గతాః ।
 అథ మర్త్యోఽమృతో భవత్యేతావదనుశాసనమ్ ॥ 31 ॥
 మోక్షస్య న హి వాసోఽస్తి న గ్రామాన్తరమేవ వా ।
 అజ్ఞానహృదయగ్రస్థినాశో మోక్ష ఇతి స్మృతః ॥ 32 ॥
 వృక్షాగ్రమ్యతపాదో యః స తదైవ పతత్యధః ।
 తద్వజ్ఞానవతో ముక్తిర్జాయతే నిశ్చితాపి తు ॥ 33 ॥
 తీర్థం చాణ్డాలగేహ వా యది వా నష్టచేతనః ।
 పపిరిత్యజన్దేహమిమం జ్ఞానాదేవ విముచ్యతే ॥ 34 ॥
 సంవీతో యేన కేనాశ్చన్భక్ష్యం వాభక్ష్యమేవ వా ।
 శయానో యత్ర కుత్రాపి సర్వాత్మా ముచ్యతేఽత్ర సః ॥ 35 ॥
 క్షీరాదుద్ధృతమాజ్యం తత్త్విష్టం పయసి తత్పనః ।
 న తేన్ద్రైకతాం యాతి సంసారే జ్ఞానవాన్స్తథా ॥ 36 ॥
 నిత్యం పఠతి యోఽధ్యాయమిమం రామ శ్శ్రోతోతి వా ।
 స ముచ్యతే దేహబంధనాయాసేన రాఘవ ॥ 37 ॥
 అతః సంయతచిత్తస్త్వం నిత్యం పఠ మహీపతే ।
 అనాయాసేన తేనైవ సర్వథా మోక్షమాప్స్యసి ॥ 38 ॥
 ఇతి శ్రీపద్మపురాణే ఉపరిభాగే శివగీతాసూపనిషత్సు
 బ్రహ్మవిద్యాయాం యోగశాస్త్రే శివరాఘవసంవాదే
 మోక్షయోగో నామ త్రయోదశోఽధ్యాయః ॥ ౧౩ ॥

అథ చతుర్దశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీరామ ఉవాచ ॥

భగవన్యది తే రూపం సచ్చిదానందవిగ్రహమ్ ।
 నిష్కలం నిష్క్రియం శాంతం నిరవద్యం నిరజ్ఞానమ్ ॥ ౧ ॥
 సర్వధర్మవిహీనం చ మనోవాచామగోచరమ్ ।

సర్వవ్యాపితయాత్మానమీక్షతే సర్వతః స్థితమ్ ॥ ౨ ॥
 ఆత్మవిద్యాతపోమూలం తద్బ్రహ్మాపనిషత్పరమ్ ।
 అమూర్తం సర్వభూతాత్మాకారం కారణకారణమ్ ॥ ౩ ॥
 యత్తదదృశ్యమగ్రాహ్యం తద్గ్రాహ్యం వా కథం భవేత్ ।
 అత్రోపాయమజానానస్తేన ఛిన్నోఽస్మి శంకర ॥ ౪ ॥
 శ్రీభగవానువాచ ॥
 శృణు రాజన్బ్రహ్మణ్యమి తత్రోపాయం మహాభుజ ।
 సగుణోపాసనాభిస్తు చిత్తైకార్థ్యం విధాయ చ ॥ ౫ ॥
 స్థూలసౌరాంభికాన్యాయాత్తత్ర చిత్తం ప్రవర్తయేత్ ।
 తస్మిన్నన్నమయే పిణ్డే స్థూలదేహే తనూభృతామ్ ॥ ౬ ॥
 జన్మవ్యాధిజరామృత్యునిలయే వర్తతే దృఢా ॥ ౭ ॥
 ఆత్మబుద్ధిరహంమానాత్కదాచిన్నైవ హీయతే ।
 ఆత్మా న జాయతే నిత్యో మ్రియతే వా కథంచన ॥ ౮ ॥
 సంజాయతేఽస్మి విపరీణమతే వర్తతే తథా ।
 క్షీయతే నశ్యతీత్యేతే షడ్భావా వపుషః స్మృతాః ॥ ౯ ॥
 ఆత్మనో న వికారిత్వం ఘటస్థనభసో యథా ।
 ఏవమాత్మావపుస్తస్మాదితి సంచింతయేద్బుధః ॥ ౧౦ ॥
 మూషానిక్షిప్తహేమాభః కోశః ప్రాణమయోఽత్ర తు ।
 వర్తతేఽన్తరతో దేహే బద్ధః ప్రాణాదివాయుభిః ॥ ౧౧ ॥
 కర్మేన్ద్రియైః సమాయుక్తశ్చలనాదిక్రియాత్మకః ।
 క్షుత్ప్రపాసాపరాభూతో నాయమాత్మా జడో యతః ॥ ౧౨ ॥
 చిద్రూప ఆత్మా యేనైవ స్వదేహమభిపశ్యతి ।
 ఆత్మైవ హి పరం బ్రహ్మ నిర్లేపః సుఖసీరధిః ॥ ౧౩ ॥
 న తదశ్నాతి కింఛైతత్తదశ్నాతి న కశ్యప ॥ ౧౪ ॥
 తతః ప్రాణమయే కోశే కోశోఽన్వేషవ మనోమయః ।
 స సంకల్పవికల్పాత్మా బుద్ధీన్ద్రియసమాయుతః ॥ ౧౫ ॥
 కామః క్రోధస్తథా లోభో మోహో మాత్సర్యమేవ చ ।

మదశ్చేత్యరిషడ్వర్గో మమతేచ్ఛాదయోఽపి చ ।
 మనోమయస్య కోశస్య ధర్మా ఏతస్య తత్ర తు ॥ ౧౬ ॥
 యా కర్మవిషయా బుద్ధిర్వేదశాస్త్రార్థనిశ్చితా ।
 సా తు జ్ఞానేన్ద్రియైః సార్థం విజ్ఞానమయకోశతః ॥ ౧౭ ॥
 ఇహ కర్తృత్వాభిమానీ స ఏవ తు న సంశయః ।
 ఇహాముత్ర గతిస్తస్య స జీవో వ్యావహారికః ॥ ౧౮ ॥
 వ్యోమాదిసాత్త్వికాంశేభ్యో జాయంతే ధీన్ద్రియాణి తు ।
 వ్యోమ్నః శ్రోత్రం భువో పూణం జలాజిహ్వోథ తేజసః ॥ ౧౯ ॥
 చక్షుర్వాయోస్తస్వగుత్పన్నా తేషాం భౌతికతా తతః ॥ ౨౦ ॥
 వ్యోమాదీనాం సమస్తానాం సాత్త్వికాంశేభ్య ఏవ తు ।
 జాయంతే బుద్ధిమనసీ బుద్ధిః స్యాన్నిశ్చయాత్మికా ॥ ౨౧ ॥
 వాక్పాణిపాదపాయూపస్థాని కర్మేన్ద్రియాణి తు ।
 వ్యోమాదీనాం రజోఽశేభ్యో వ్యస్తేభ్యస్తాన్యనుక్రమాత్ ॥ ౨౨ ॥
 సమస్తేభ్యో రజోఽశేభ్యః పఞ్చ ప్రాణాదివాయవః ।
 జాయంతే సప్తదశకమేవం లిఙ్గశరీరకమ్ ॥ ౨౩ ॥
 ఏతల్లిఙ్గశరీరం తు తప్తాయఃపిణ్డవద్యతః ।
 పరస్పరాధ్యాసయోగాత్సాక్షిచైతన్యసంయుతమ్ ॥ ౨౪ ॥
 తదానన్దమయః కోశో భోక్తుత్వం ప్రతిపద్యతే ।
 విద్యాకర్మఫలాదీనాం భోక్తేహాముత్ర స స్మృతః ॥ ౨౫ ॥
 యదాధ్యాసం విహాయైష స్వస్వరూపేణ తిష్ఠతి ।
 ఆవిద్యామాత్రసంయుక్తః సాక్ష్యాత్మా జాయతే తదా ॥ ౨౬ ॥
 ద్రష్టాన్తఃకరణాదీనామనుభూతేః స్మృతేరపి ।
 ఆతోఽన్తఃకరణాధ్యాసాదధ్యాసిత్యేన చాత్మనః ।
 భోక్తుత్వం సాక్షితా చేతి ద్వైధం తస్యోపపద్యతే ॥ ౨౭ ॥
 ఆతపశ్చాపి తచ్ఛాయా తత్ప్రకాశే విరాజతే ।
 ఏకో భోజయితా తత్ర భుక్త్యైఽన్యః కర్మణః ఫలమ్ ॥ ౨౮ ॥
 క్షేత్రజ్ఞం రథినం విద్ధి శరీరం రథమేవ తు ।
 బుద్ధిం తు సారథిం విద్ధి ప్రగ్రహం తు మనస్తథా ॥ ౨౯ ॥

ఇన్ద్రియాణి హయాన్విధి విషయాన్వేషు గోచరాన్ |
ఇన్ద్రియైర్మనసా యుక్తం భోక్తారం విధి పూరుషమ్ || 30||

ఏవం శాన్త్యాదియుక్తః సన్నుపాన్తే యః సదా ద్విజః|
ఉద్ధాటోఽధ్యధ్యైకమేకం యథైవ కదలీతరోః || 30||

వల్కలాని తతః పశ్చాల్లభతే సారముత్తమమ్ |
తథైవ పశ్చుకోశేషు మనః సంక్రామయన్క్రమాత్ |
తేషాం మధ్యే తతః సారమాత్మానమపి విన్దతి || 31||

ఏవం మనః సమాధాయ సంయతో మనసి ద్విజః |
అథ ప్రవర్తయేచ్ఛిత్తం నిరాకారే పరాత్మని || 31||

తతో మనః ప్రగృహ్ణాతి పరమాత్మానమవ్యయమ్ |
యత్తదదేశ్యమగ్రాహ్యమస్థూలాద్యుక్తిగోచరమ్ || 32||

శ్రీరామ ఉవాచ ||

భగవన్పూర్ణవణే నైవ ప్రవర్తన్తే జనాః కథమ్ |
వేదశాస్త్రార్థసమ్పన్నా యజ్ఞానః సత్యవాదినః || 33||

శృణ్వన్తోఽపి తథాత్మానం జానతే నైవ కేచన |
జ్ఞాత్వాపి మన్వతే మిథ్యా కిమేతత్తవ మాయయా || 34||

శ్రీభగవానువాచ ||

ఏవమేవ మహాబాహో నాత్ర కార్యా విచారణా |
దైవి హ్యేషా గుణమయీ మమ మాయా దురత్యయా || 35||

మామేవ యే ప్రపద్యన్తే మాయామేతాం తరన్తి తే |
అభక్తా యే మహాబాహో మమ శ్రద్ధా వివర్జితాః || 36||

ఫలం కామయమానాన్తే చైహికాముష్మికాదికమ్ |
క్షయిష్ట్యల్పం సాతిశయం యతః కర్మఫలం మతమ్ || 37||

తదవిజ్ఞాయ కర్మాణి యే కుర్వన్తి నరాధమాః |
మాతుః పతన్తి తే గర్భే మృతోఽర్వక్తే పునః పునః || 38||

ఏవం శాన్త్యాదియుక్తః సన్నుపాన్తే యః సదా ద్విజః|
ఉద్ధాటోఽధ్యధ్యైకమేకం యథైవ కదలీతరోః || 39||

వల్కలాని తతః పశ్చాల్లభతే సారముత్తమమ్ ।
తథైవ పశ్చుకోశేషు మనః సంక్రామయన్క్రమాత్ ।
తేషాం మధ్యే తతః సారమాత్మానమపి విన్దతి ॥ ౩౨॥

ఏవం మనః సమాధాయ సంయతో మనసి ద్విజః ।
అథ ప్రవర్తయేచ్ఛిత్తం నిరాకారే పరాత్మని ॥ ౩౩॥

తతో మనః ప్రగృహ్లాతి పరమాత్మానమవ్యయమ్ ।
యత్తదద్రేశ్యమగ్రాహ్యమస్థూలాద్యుక్తిగోచరమ్ ॥ ౩౪॥

శ్రీరామ ఉవాచ ॥

భగవచ్ఛువణే నైవ ప్రవర్తన్తే జనాః కథమ్ ।
వేదశాస్త్రార్థసమ్పన్నా యజ్ఞానః సత్యవాదినః ॥ ౩౫॥

శృణ్వన్తోఽపి తథాత్మానం జానతే నైవ కేచన ।
జ్ఞాత్వాపి మన్వతే మిథ్యా కిమేతత్తవ మాయయా ॥ ౩౬॥

శ్రీభగవానువాచ ॥

ఏవమేవ మహాబాహో నాత్ర కార్యా విచారణా ।
దైవీ హ్యేషా గుణమయీ మమ మాయా దురత్యయా ॥ ౩౭॥

మామేవ యే ప్రపద్యన్తే మాయామేతాం తరన్తి తే ।
అభక్తా యే మహాబాహో మమ శ్రద్ధా వివర్జితాః ॥ ౩౮॥

ఫలం కామయమానాస్తే వైహికాముష్మికాదికమ్ ।
క్షయిష్ట్యల్పం సాతిశయం యతః కర్మఫలం మతమ్ ॥ ౩౯॥

తదవిజ్ఞాయ కర్మాణి యే కుర్వన్తి నరాధమాః ।
మాతుః పతన్తి తే గర్భే మృత్యోర్వక్త్రే పునః పునః ॥ ౪౦॥

నానాయోనిషు జాతస్య దేహినో యస్యకస్యచిత్ ।
కోటిజన్మార్జితైః పుణ్యైర్మయి భక్తిః ప్రజాయతే ॥ ౪౧॥

స ఏవ లభతే జ్ఞానం మద్భక్తః శ్రద్ధయాన్వితః ।
నాన్యకర్మాణి కుర్వాణో జన్మకోటిశతైరపి ॥ ౪౨॥

తతః సర్వం పరిత్యజ్య మద్భక్తిం సముదాహర ।
సర్వధర్మాన్పరిత్యజ్య మామేకం శరణం వ్రజ ॥ ౪౩॥

అహం త్వా సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి మా శుచః ।
 యత్కరోషి యదశ్నాసి యజ్జుహోషి దదాసి యత్ ॥ ౪౪ ॥
 యత్తపస్యసి రామ త్వం తత్కురుష్వ మదర్పణమ్ ।
 తతః పరతరా నాస్తి భక్తిర్మయి రఘూత్తమ ॥ ౪౫ ॥
 ఇతి శ్రీపద్మపురాణే ఉపరిభాగే శివగీతాసూపనిషత్సు
 బ్రహ్మవిద్యాయాం యోగశాస్త్రే శివరాఘవసంవాదే
 పంచుకోశోపపాదనం నామ చతుర్దశోఽధ్యాయః ॥ ౧౪ ॥

అథ పంచుదశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీరామ ఉవాచ ॥

భక్తిస్తే కీదృశి దేవ జాయతే వా కథంచన ।
 యయా నిర్వాణరూపం తు లభతే మోక్షముత్తమమ్ ।
 తద్ బ్రూహి గిరిజాకాన్త మయి తేఽనుగ్రహో యది ॥ ౧ ॥

శ్రీభగవానువాచ ॥

యో వేదాధ్యయనం యజ్ఞం దానాని వివిధాని చ ।
 మదర్పణధియా కుర్యాత్స మే భక్తః స మే ప్రియః ॥ ౨ ॥

సర్వభస్మ సమాదాయ విశుద్ధం శ్రోత్రియాలయాత్ ।
 అగ్నిరిత్యాదిభిర్మస్తైరభిమస్త్య యథావిధి ॥ ౩ ॥

ఉద్ధూలయతి గాత్రాణి తేన చార్చతి మామపి ।
 తస్మాత్పరతరా భక్తిర్మమ రామ న విద్యతే ॥ ౪ ॥

సర్వదా శిరసా కణ్ఠే రుద్రాక్షాన్ధారయేత్తు యః ।
 పంచాక్షరీజపరతః స మే భక్తః స మే ప్రియః ॥ ౫ ॥

భస్మచ్ఛన్నో భస్మశాయీ సర్వదా విజితేన్ద్రియః ।
 యస్తు రుద్రం జపేన్నిత్యం చిన్తయేన్మామనన్యధీః ॥ ౬ ॥

స తేనైవ చ దేహేన శివః సంజాయతే స్వయమ్ ।
 జపేద్యో రుద్రసూక్తాని తథాథర్వశిరః పరమ్ ॥ ౭ ॥

కైవల్యోపనిషత్సూక్తం శ్వేతాశ్వతరమేవ చ ।
 తతః పరతరో భక్తో మమ లోకే న విద్యతే ॥ ౮ ॥

అన్యత్ర ధర్మాదన్యస్మాదన్యత్రాస్మాత్కృతాకృతాత్ |
 అన్యత్ర భూతాద్భవ్యాచ్చ యత్ప్రవక్ష్యామి తచ్చుణు || ౯ ||
 వదన్తి యత్పదం వేదాః శాస్త్రాణి వివిధాని చ |
 సర్వోపనిషదాం సారం దధ్నో ఘృతమివోద్ధృతమ్ || ౧౦ ||
 యదిచ్చన్తో బ్రహ్మచర్యం చరన్తి మునయః సదా |
 తత్రే పదం సంగ్రహేణ బ్రవీమ్యోమితి యత్పదమ్ || ౧౧ ||
 ఏతదేవాక్షరం బ్రహ్మ ఏతదేవాక్షరం పరమ్ |
 ఏతదేవాక్షరం జ్ఞాత్వా బ్రహ్మలోకే మహీయతే || ౧౨ ||
 ఛన్దసాం యస్తు ధేనూనామృషభత్వేన చోదితః |
 ఇదమేవ పతిః సేతురమృతస్య చ ధారణాత్ || ౧౩ ||
 మేధసా పిహితే కోశే బ్రహ్మ యత్పరమోమితి || ౧౪ ||
 చతస్రస్రస్య మాత్రాః స్యురకారోకారకౌ తథా |
 మకారశ్చావసానేఽర్థమాత్రేతి పరికీర్తితా || ౧౫ ||
 పూర్వత్ర భూశ్చ ఋగ్వేదో బ్రహ్మిష్టవసవస్తథా |
 గార్హపత్యశ్చ గాయత్రీ గణ్గా ప్రాతఃసవస్తథా || ౧౬ ||
 ద్వితీయా చ భువో విష్ణూ రుద్రోఽనుష్ఠబ్యజస్తథా |
 యమునా దక్షిణాగ్నిశ్చ మాధ్యన్దిసవస్తథా || ౧౭ ||
 తృతీయా చ సువః సామాన్యాదిత్యశ్చ మహేశ్వరః |
 అగ్నిరాహవనీయశ్చ జగతీ చ సరస్వతీ || ౧౮ ||
 తృతీయం సవనం ప్రోక్తమథర్వత్వేన యన్మతమ్ |
 చతుర్థీ యావసానేఽర్థమాత్రా సా సోమలోకగా || ౧౯ ||
 అథర్వాఙ్గిరసః సంవర్తకోఽగ్నిశ్చ మహస్తథా |
 విరాట్ సభ్యావసథ్యౌ చ శుతుద్విర్యజ్ఞపుచ్చకః || ౨౦ ||
 ప్రథమా రక్తవర్ణా స్యాద్ ద్వితీయా భాస్వరా మతా |
 తృతీయా విద్యుదాభా స్యాచ్చతుర్థీ శుక్లవర్ణినీ || ౨౧ ||
 సర్వం జాతం జాయమానం తదోఙ్కారే ప్రతిష్ఠితమ్ |
 విశ్వం భూతం చ భువనం విచిత్రం బహుధా తథా || ౨౨ ||

జాతం చ జాయమానం యత్తత్సర్వం రుద్ర ఉచ్యతే |
 తస్మిన్నేవ పునః ప్రాణాః సర్వమోక్ష్కార ఉచ్యతే || ౨౩||
 ప్రవీలినం తదోక్ష్కారే పరం బ్రహ్మ సనాతనమ్ |
 తస్మాదోక్ష్కారజాపీ యః స ముక్తో నాత్ర సంశయః || ౨౪||
 త్రేతాగ్నేః స్మార్తవహ్నోర్వా శైవాగ్నోర్వా సమాహృతమ్ |
 భస్మాభిమస్త్య యో మాం తు ప్రణవేన ప్రపూజయేత్ || ౨౫||
 తస్మాత్పరతరో భక్తో మమ లోకే న విద్యతే || ౨౬||
 శాలాగ్నోర్దావహ్నోర్వా భస్మాదాయాభిమన్త్రితమ్ |
 యో విలిమ్పతి గాత్రాణి స శూద్రోఽపి విముచ్యతే || ౨౭||
 కుశపుష్పైర్భిల్వదలైః పుష్పైర్వా గిరిసంభవైః |
 యో మామర్చయతే నిత్యం ప్రణవేన ప్రియో హి సః || ౨౮||
 పుష్పం ఫలం సమూలం వా పత్రం సలిలమేవ వా |
 యో దద్యాత్ప్రణవైర్మహ్యం తతోక్తిగుణితం భవేత్ || ౨౯||
 అహింసా సత్యమస్తేయం శౌచమిన్ద్రియనిగ్రహః |
 యస్యాస్త్యధ్యయనం నిత్యం స మే భక్తః స మే ప్రియః || ౩౦||
 ప్రదోషో యో మమ స్థానం గత్వా పూజయతే తు మామ్ |
 స పరం శ్రియమాప్నోతి పశ్చాన్మయి విలీయతే || ౩౧||
 అష్టమ్యాం చ చతుర్దశ్యాం పర్వణోరుభయోరపి |
 భూతిభూషితసర్వాంగో యః పూజయతి మాం నిశి || ౩౨||
 కృష్ణపక్షే విశేషేణ స మే భక్తః స మే ప్రియః || ౩౩||
 ఏకాదశ్యాముపోష్యైవ యః పూజయతి మాం నిశి |
 సోమవారే విశేషేణ స మే భక్తో న నశ్యతి || ౩౪||
 పంచామృతైః స్నాపయేద్యః పంచాగవ్యేన వా పునః |
 పుష్పోద్దకైః కుశజలైస్తస్మాన్నన్యః ప్రియో మమ || ౩౫||
 పయసా సర్పిషా వాపి మధునేక్షురసేన వా |
 పక్వాప్రఫలజేనాపి నారికేరజలేన వా || ౩౬||

గన్ధోదకేన వా మాం యో రుద్రమస్త్రం సముచ్చరన్ |
 అభిషిక్షోచ్చతతో నాన్యః కశ్చిత్ప్రియతరో మమ || 3౭||
 ఆదిత్యాభిముఖో భూత్వా ఊర్ధ్వబాహుర్జలే స్థితః |
 మాం ధ్యాయన్ రవిబిమ్బస్థమథర్వాంగిరస జపేత్ || 3౮||
 ప్రవిశేన్మే శరీరే౭సౌ గృహం గృహపతిర్యథా |
 బృహద్రథస్తరం వామదేవ్యం దేవవ్రతాని చ || 3౯||
 తద్యోగయాజ్యదోహోశ్చ యో గాయతి మమాగ్రతః |
 ఇహ శ్రియం పరాం భుక్త్వా మమ సాయుజ్యమాప్నుయాత్ || ౪౦||
 ఈశావాస్యాది మన్త్రాన్ యో జపేన్నిత్యం మమాగ్రతః |
 మత్సాయుజ్యమవాప్నోతి మమ లోకే మహీయతే || ౪౧||
 భక్తియోగో మయా ప్రోక్త ఏవం రఘుకులోద్భవ |
 సర్వకామప్రదో మత్తః కిమన్యచ్ఛోతుమిచ్ఛసి || ౪౨||
 ఇతి శ్రీపద్మపురాణే ఉపరిభాగే శివగీతాసూపనిషత్సు
 బ్రహ్మవిద్యాయాం యోగశాస్త్రే శివరాఘవసంవాదే
 భక్తియోగో నామ పంచదశో౭ధ్యాయః || ౧౫ ||

అథ షోడశో౭ధ్యాయః ||

శ్రీరామ ఉవాచ ||

భగవన్మౌక్షమార్గో యస్త్యయా సమ్యగుదాహృతః |
 తత్రాధికారిణం బ్రూహి తత్ర మే సంశయో మహాన్ || ౧||

శ్రీభగవానువాచ ||

బ్రహ్మక్షత్రవిశః శూద్రాః స్త్రియశ్చాత్రాధికారిణః |
 బ్రహ్మచారీ గృహస్థో వా| ఆనుపనీతో౭థవా ద్విజః || ౨||

వనస్థో వా౭వనస్థో వా యతిః పాశుపతవ్రతీ |
 బహునాత్ర కిముక్తేన యస్య భక్తిః శివార్చనే || 3||

స ఏవాత్రాధికారీ స్యాన్నాన్యచిత్తః కథంచన |
 జడో౭న్థో బధిరో మూకో నిఃశౌచః కర్మవర్జితః || ౪||

అజ్ఞోపహాసకాభక్తా భూతిరుద్రాక్షధారిణః ।
 లింగినో యశ్చ వా ద్వేష్టి తే నైవత్రాధికారిణః ॥ ౫॥
 యో మాం గురుం పాశుపతం వ్రతం ద్వేష్టి ధరాధిప ।
 విష్ణుం వా న స ముచ్యేత జన్మకోటిశతైరపి ॥ ౬॥
 అనేకకర్మసక్తోఽపి శివజ్ఞానవివర్జితః ।
 శివభక్తివిహీనశ్చ సంసారాన్మైవ ముచ్యతే ॥ ౭॥
 ఆసక్తాః ఫలరాగేణ యే త్వవైదికకర్మణి ।
 దృష్టమాత్రఫలాస్తే తు న ముక్తావధికారిణః ॥ ౮॥
 అవిముక్తే ద్వారకాయాం శ్రీశైలే పుణ్డరీకకే ।
 దేహస్తే తారకం బ్రహ్మ లభతే మదనుగ్రహాత్ ॥ ౯॥
 యస్య హస్తా చ పాదౌ చ మనశ్చైవ సుసంయతమ్ ।
 విద్యా తపశ్చ కీర్తిశ్చ స తీర్థఫలమశ్నుతే ॥ ౧౦॥
 విప్రస్యానుపనీతస్య విధిరేవముదాహృతః ।
 నాభివ్యాహారయేద్బ్రహ్మ స్వధానినయనాదృతే ॥ ౧౧॥
 స శూద్రేణ సమస్తావద్యావద్వేదాన్న జాయతే ।
 నామసంకీర్తనే ధ్యానే సర్వ ఏవాధికారిణః ॥ ౧౨॥
 సంసారాన్ముచ్యతే జన్తుః శివతాదాత్మ్యభావనాత్ ।
 తథా దానం తపో వేదాధ్యయనం చాన్యకర్మ వా ।
 సహస్రాంశం తు నార్హన్తి సర్వదా ధ్యానకర్మణః ॥ ౧౩॥
 జాతిమాశ్రమమజ్గాని దేశం కాలమథాపి వా ।
 ఆసనాదీని కర్మాణి ధ్యానం నాపేక్షతే క్వచిత్ ॥ ౧౪॥
 గచ్ఛంస్త్రిష్ఠన్ జపన్వాపి శయానో వాన్యకర్మణి ।
 పాతకేనాపి వా యుక్తో ధ్యానాదేవ విముచ్యతే ॥ ౧౫॥
 నేహాభిక్రమనాశోఽస్తి ప్రత్యవాయో న విద్యతే ।
 స్వల్పమప్యస్య ధర్మస్య త్రాయతే మహతో భయాత్ ॥ ౧౬॥
 ఆశ్చర్యే వా భయే శోకే క్షుతే వా మమ నామ యః ।
 వ్యాజేనాపి స్మరేద్యస్తు స యాతి పరమాం గతిమ్ ॥ ౧౭॥
 మహాపాపైరపి స్పృష్టో దేహాన్తే యస్తు మాం స్మరేత్ ।

పశ్చాక్షరీం వోచ్చరతి స ముక్తో నాత్ర సంశయః ॥ ౧౮ ॥

విశ్వం శివమయం యస్తు పశ్యత్యాత్మానమాత్మనా ।
తస్య క్షేత్రేషు తీర్థేషు కిం కార్యం వాన్యకర్మసు ॥ ౧౯ ॥

సర్వేణ సర్వదా కార్యం భూతిరుద్రాక్షధారణమ్ ।
యుక్తేనాథాప్యయుక్తేన శివభక్తిమభీష్పతా ॥ ౨౦ ॥

నర్యభస్మసమాయుక్తో రుద్రాక్షాన్యస్తు ధారయేత్ ।
మహాపాపైరపి స్పృష్టో ముచ్యతే నాత్ర సంశయః ॥ ౨౧ ॥

అన్యాని శైవకర్మాణి కరోతు న కరోతు వా ।
శివనామ జపేద్యస్తు సర్వదా ముచ్యతే తు సః ॥ ౨౨ ॥

అన్తకాలే తు రుద్రాక్షాన్విభూతిం ధారయేత్తు యః ।
మహాపాపోపపాపోఘైరపి స్పృష్టో నరాధమః ॥ ౨౩ ॥

సర్వథా నోపసర్పన్తి తం జనం యమకింకరాః ॥ ౨౪ ॥

బిల్వమూలమృదా యస్తు శరీరముపలిమృతి ।
అన్తకాలేఽన్తకజ్జనైః స దూరీక్తియతే నరః ॥ ౨౫ ॥

శ్రీరామ ఉవాచ ॥

భగవన్నూజితః కుత్ర కుత్ర వా త్వం ప్రసీదసి ।
తద్బ్రూహి మమ జిజ్ఞాసా వర్తతే మహతీ విభో ॥ ౨౬ ॥

శ్రీభగవానువాచ ॥

మృదా వా గోమయేనాపి భస్మనా చన్దనేన వా ।
సికతాభిర్దారుణా వా పాషాణేనాపి నిర్మితా ॥ ౨౭ ॥

లోహేన వాథ రక్లేణ కాంస్యఖర్పరపిత్తలైః ।
తామ్రౌప్యసువర్ణైర్వా రత్నైర్నానావిధైరపి ॥ ౨౮ ॥

అథవా పారదేనైవ కర్పూరేణాథవా కృతా ।
ప్రతిమా శివలింగం వా ద్రవ్యైరేతైః కృతం తు యత్ ॥ ౨౯ ॥

తత్ర మాం పూజయేత్తేషు ఫలం కోటిగుణోత్తరమ్ ॥ ౩౦ ॥

మృద్ధారుకాంస్యలోహైశ్చ పాషాణేనాపి నిర్మితా ।
గృహిణా ప్రతిమా కార్యా శివం శశ్వదభీష్పతా ।

ఆయుః శ్రియం కులం ధర్మం పుత్రానాప్నోతి తైః క్రమాత్ || 3౧||

బిల్వవృక్షే తత్ఫలే వా యో మాం పూజయతే నరః |
పరాం శ్రియమిహ ప్రాప్య మమ లోకే మహీయతే || 3౨||

బిల్వవృక్షం సమాశ్రిత్య యో మన్త్రాన్విధినా జపేత్ |
ఏకేన దివసేనైవ తత్పురశ్చరణం భవేత్ || 33||

యస్తు బిల్వవనే నిత్యం కుటీం కృత్వా వసేన్నరః |
సర్వే మన్త్రాః ప్రసిద్ధ్యన్తి జపమాత్రేణ కేవలమ్ || 3౪||

పర్వతాగ్రే నదీతీరే బిల్వమూలే శివాలయే |
అగ్నిహోత్రే కేశవస్య సంనిధౌ వా జపేత్తు యః || 3౫||

నైవాస్య విఘ్నం కుర్వన్తి దానవా యక్షరాక్షసః |
తం న స్పృశన్తి పాపాని శివసాయుజ్యమృచ్ఛతి || 3౬||

స్థణ్ణీలే వా జలే వహ్నా వాయావాకాశ ఏవ వా |
గిరౌ స్వాత్మని వా యో మాం పూజయేత్ప్రియతో నరః || 3౭||

స కృత్స్నం ఫలమాప్నోతి లవమాత్రేణ రాఘవ |
ఆత్మపూజాసమా నాస్తి పూజా రఘుకులోద్భవ || 3౮||

మత్సాయుజ్యమవాప్నోతి చణ్డాలోఽప్యాత్మపూజయా |
సర్వాన్కామానవాప్నోతి మనుష్యః కమ్బలాసనే || 3౯||

కృష్ణాజనే భవేన్ముక్తిర్మోక్షశ్రీర్వాస్యఘ్నచర్మణి |
కుశాసనే భవేజ్ఞానమారోగ్యం పత్రనిర్మితే || ౪౦||

పాపాణే దుఃఖమాప్నోతి కాష్ఠే నానావిధాన్ గదాన్ |
వస్త్రేణ శ్రియమాప్నోతి భూమౌ మన్తో న సిద్ధ్యతి |

ప్రాఙ్మూఖోదఙ్మూఖో వాపి జపం పూజాం సమాచరేత్ || ౪౧||

అక్షమాలావిధిం వక్ష్యే శ్శృణుష్వావహితో నృప || ౪౨||

సామ్రాజ్యం స్ఫాటికే స్వాత్మ పుత్రజీవే పరాం శ్రియమ్ |
ఆత్మజ్ఞానం కుశగ్రన్థౌ రుద్రాక్షః సర్వకామదః || ౪3||

ప్రవాలైశ్చ కృతా మాలా సర్వలోకవశప్రదా |
మోక్షప్రదా చ మాలా స్వాదామలక్యాః ఫలైః కృతా || ౪౪||

ముక్తాపలైః కృతా మాలా సర్వవిద్యాప్రదాయినీ ।
మాణిక్యరచితా మాలా త్రైలోకస్య వశంకరీ ॥ ౪౫॥
నీలైర్మరకత్తైర్వాపి కృతా శత్రుభయప్రదా ।
సువర్ణరచితా మాలా దద్వాద్వై మహతీం శ్రియమ్ ॥ ౪౬॥
తథా రౌప్యమయీ మాలా కన్యాం యచ్ఛతి కామితామ్ ।
ఉక్తానాం సర్వకామానాం దాయినీ పారధైః కృతా ॥ ౪౭॥
అప్తోత్తరశతా మాలా తత్ర స్యాదుత్తమోత్తమా ।
శతసంఖోత్తమా మాలా పఞ్చాశన్మధ్యమా మతా ॥ ౪౮॥
చతుః పఞ్చశతీ యద్వా అధమా సప్తవింశతిః ।
అధమా పఞ్చవింశత్యా యది స్యాచ్ఛతనిర్మితా ॥ ౪౯॥
పఞ్చాశదక్షరాణ్యత్రానులోమప్రతిలోమతః ।
ఇత్యేవం స్థాపయేత్స్పష్టం న కస్మైచిత్ప్రదర్శయేత్ ॥ ౫౦॥
వల్లైర్విన్యస్తయా యస్తు క్రియతే మాలయా జపః ।
ఏకవారేణ తస్యైవ పురశ్చర్యా కృతా భవేత్ ॥ ౫౧॥
సవ్యపార్శ్విం గుదే స్థాప్య దక్షిణం చ ధ్వజోపరి ।
యోనిముద్రాబద్ధ ఏష భవేదాసనముత్తమమ్ ॥ ౫౨॥
యోనిముద్రాసనే స్థిత్యా ప్రజపేద్యః సమాహితః ।
యం కంచదపి వా మన్తం తస్య స్యుః సర్వసిద్ధయః ॥ ౫౩॥
ఛిన్నా రుద్ధాః స్తమ్భితాశ్చ మిలితా మూర్ఛితాస్తథా ।
సుప్తా మత్తా హీనవీర్యా దగ్ధాస్తస్తారిపక్షగాః ॥ ౫౪॥
బాలా యౌవనమత్తశ్చ వృద్ధా మన్తాశ్చ యే మతాః ।
యోనిముద్రాసనే స్థిత్యా మన్తానేపంవిధాన్ జపేత్ ॥ ౫౫॥
తత్ర సిద్ధ్యన్తి తే మన్తా నాన్యస్య తు కథంచన ।
బ్రాహ్మం ముహూర్తమారభ్యామధ్యాహ్నం ప్రజపేన్మనుమ్ ॥ ౫౬॥
అత ఉర్ధ్వం కృతే జాప్యే వినాశాయ భవేద్ధ్రుగవమ్ ।
పురశ్చర్యావిధావేవం సర్వకామ్యుఫలేష్వపి ॥ ౫౭॥
నిత్యే నైమిత్తికే వాపి తపశ్చర్యాసు వా పునః ।

సర్వదైవ జపః కార్యో న దోషస్తత్ర కశ్చన ॥ ౫౮॥

యస్తు రుద్రం జపేన్నిత్యం ధ్యాయమానో మమాకృతిమ్ ।

షడక్షరం వా ప్రణవం నిష్కామో విజితేంద్రియః ॥ ౫౯॥

తథాధర్వశిరోమస్త్రం కైవల్యం వా రఘూత్తమ ।

స తేనైవ చ దేహీన శివః సంజాయతే స్వయమ్ ॥ ౬౦॥

అధీతే శివగీతాం యో నిత్యమేతాం జితేంద్రియః ।

శ్శృణుయాద్వా స ముక్తః స్యాత్సంసారాన్నాత్ర సంశయః ॥ ౬౧॥

సూత ఉవాచ ॥

ఏవముక్త్యా మహాదేవస్తత్రైవాన్తరథీయత ।

రామః కృతార్థమాత్మానమమన్యత తథైవ నః ॥ ౬౨॥

ఏవం మయా సమాసేన శివగీతా సమీరితా ।

ఏతాం యః ప్రజపేన్నిత్యం శ్శృణుయాద్వా సమాహితః ॥ ౬౩॥

ఏకాగ్రచిత్తోయో మర్త్యస్తస్య ముక్తిః కరే స్థితా ।

అతః శ్శృణుధ్వం మునయో నిత్యమేతాం స్మాహితాః ॥ ౬౪॥

అనాయాసేన వో ముక్తిర్భవితా నాత్ర సంశయః ।

కాయక్లేశో మనఃక్షోభో ధనహానిర్న చాత్మనః ॥ ౬౫॥

పీడాస్తీ శ్రవణాదేవ యస్మాత్కైవల్యమాప్పుయాత్ ।

శివగీతామతో నిత్యం శ్శృణుధ్వమృషిసత్తమాః ॥ ౬౬॥

ఋషయ ఉచుః ॥

అద్యప్రభృతి నః సూత త్వమాచార్యః పితా గురుః ।

అవిద్యాయాః పరం పారం యస్మాత్తారయితాసి నః ॥ ౬౭॥

ఉత్పాదకబ్రహ్మదాత్రోర్గరియాన్ బ్రహ్మదః పితా ।

తస్మాత్సూతాత్మజ త్వత్తః సత్యం నాన్యోఽస్తి నో గురుః ॥ ౬౮॥

వ్యాస ఉవాచ ॥

ఇత్యుక్త్వా ప్రయయుః సర్వే సాయంసంధ్యాముపాసితమ్ ।

స్తువన్తః సూతపుత్రం తే సంతుష్టా గోమతీతటమ్ ॥ ౬౯॥

ఇతి శ్రీపద్మపురాణే ఉపరిభాగే శివగీతాసూపనిషత్సు

బ్రహ్మవిద్యాయాం యోగశాస్త్రే శివరాఘవసంవాదే
గీతాధికారినిరూపణం నామ షోడశోఽధ్యాయః ॥ ౧౬ ॥

॥ ఇతి శ్రీమచ్ఛివగీతా సమాప్తా ॥

Encoded and proofread by Sunder Hatangadi

——
Shiva Gita

pdf was typeset on August 28, 2021

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

